

ÅRSREDOVISNING 2020

Innehållsförteckning

1	Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering (IFAU)	2
1.1	IFAU:s uppgifter.....	2
1.2	Organisation.....	2
1.3	IFAU:s finansieringssituation.....	3
2	Resultatredovisning	6
2.1	Måluppfyllelse	6
2.2	Prestationsmått.....	7
2.3	Kostnader för IFAU:s samlade verksamhet.....	10
2.4	Förhållandet mellan prestationer och kostnader	11
2.5	En tendens till ökade styckkostnader?	12
2.6	Coronapandemins kort- och långsiktiga verksamhetseffekter.....	13
2.7	Prestationer och resurser per projekttyp	13
2.8	Verksamhetsområdet Arbetsmarknadspolitiska insatser	17
2.9	Verksamhetsområdet Arbetsmarknadens funktionssätt.....	22
2.10	Verksamhetsområdet Effekter av utbildningssatsningar	27
2.11	Verksamhetsområdet Socialförsäkringens arbetsmarknadseffekter ...	34
2.12	Aggregerade intäkter och kostnader inom olika verksamhetsområden	38
3	Informationsspridning	40
3.1	Publikationer i böcker och tidskrifter	41
3.2	Working Papers, rapporter och avhandlingar	42
3.3	Konferenser, workshops, seminarier, gästforskare och kurser	43
3.4	Expertutlåtanden	43
3.5	Massmedia	44
3.6	Antal besök på IFAU:s hemsidor	44
3.7	IFAU på sociala medier	45
4	Kompetensförsörjning	46
4.1	Bemanning och kompetensfördelning	46
4.2	Personalens akademiska kvalifikationer.....	47
4.3	Kompetensförändringarnas ändamålsenlighet.....	48
4.4	Sjukfrånvaro	49
4.5	Åtgärder för att minska och förebygga ohälsa.....	49
5	Finansiell redovisning.....	51
5.1	Resultaträkning	51
5.2	Balansräkning	52
5.3	Anslagsredovisning	54
5.4	Redovisning av beställningsbemyndigande i årsredovisningen	55
5.5	Tilläggsupplysningar och noter	55
5.6	Sammanställning över väsentliga uppgifter	59

1 Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering (IFAU)

IFAU är en myndighet under Arbetsmarknadsdepartementet med placering i Uppsala. IFAU bedriver forskning om arbetsmarknads-, utbildnings- och socialförsäkringsfrågor. Syftet med IFAU:s verksamhet är att skapa ett brett och högkvalitativt kunskapsunderlag inom de områden vi studerar.

1.1 IFAU:s uppgifter

IFAU:s uppdrag framgår av den förordning med instruktion för IFAU som trädde i kraft den 21 februari 2012 (SFS 2012:16). Enligt förordningen ska IFAU främja, stödja och genom forskning genomföra:

- 1 uppföljning och utvärdering av den arbetsmarknadspolitiska verksamheten,
- 2 studier av arbetsmarknadens funktionssätt,
- 3 utvärdering av effekterna av olika reformer och åtgärder inom utbildningsväsendet,
- 4 utvärdering av effekterna på arbetsmarknaden av åtgärder inom utbildningsväsendet,
- 5 utvärdering av socialförsäkringens effekter på arbetsmarknaden.

Med utvärdering avses både effektutvärdering och processutvärdering. IFAU ska särskilt fokusera på de samlade effekterna av den arbetsmarknadspolitiska verksamheten och de utbildningspolitiska reformerna samt de särskilda uppdrag som regeringen fattar beslut om inom dessa områden. I uppföljnings- och utvärderingsarbetet ska effekterna för kvinnor och män särskilt belysas.

IFAU menar att uppgifterna 3 och 4 inte kan separeras, då uppgift 4 utgör en delmängd av uppgift 3. IFAU har därför valt att behandla uppgifterna 3 och 4 som integrerade. Detta har två praktiska konsekvenser. För det första kommer de fem uppgifterna ovan att motsvaras av fyra verksamhetsområden, enligt:

- Verksamhetsområde 1: Arbetsmarknadspolitiska insatser (uppgift 1),
- Verksamhetsområde 2: Arbetsmarknadens funktionssätt (uppgift 2),
- Verksamhetsområde 3: Effekter av utbildningssatsningar (uppgift 3 och 4),
- Verksamhetsområde 4: Socialförsäkringens arbetsmarknadseffekter (uppgift 5).

Den andra praktiska konsekvensen är att IFAU:s samtliga projekt inom verksamhetsområdet Effekter av utbildningssatsningar innefattar både uppgift 3 och 4.

1.2 Organisation

IFAU leds av en generaldirektör. Vid institutet finns ett vetenskapligt råd bestående av generaldirektören, en ordförande och högst nio andra ledamöter. I ärenden om ansökningar om bidrag från myndigheten ska det vetenskapliga rådet lämna förslag till beslut. Generaldirektören får även använda det vetenskapliga rådet som rådgivande organ i andra ärenden. År 2020 utsågs den tidigare vice ordföranden,

professor Maria Stanfors, till ny ordförande för det vetenskapliga rådet. Dessutom tillträdde professor Christofer Edling och professor Ninni Wahlström som nya ledamöter i rådet, som därmed omfattar åtta ledamöter utöver generaldirektören.¹

Till institutet är även en referensgrupp knuten där arbetsgivar- och arbetstagar-sidan samt berörda departement och myndigheter finns representerade. Referensgruppen ger synpunkter på verksamheten samt förslag på frågeställningar att belysa.

1.3 IFAU:s finansieringssituation

I detta avsnitt redovisas omslutningen av IFAU:s hela verksamhet under den senaste femårsperioden. Med omslutning avses samtliga intäkter, inklusive transfereringar, motsvarande resultaträkningen i kapitel 5. Till skillnad från resultaträkningen, där omslutningen har delats upp på intäkter och transfereringar, har omslutningen brutits ner på finansieringskällor i Tabell 1. För att göra de fem senaste åren jämförbara i reala termer har alla uppgifter räknats om till 2020 års priser.

De tre första posterna² i Tabell 1 utgör tre sorters av förvaltningsanslag. Den första posten, Anslag ap 1, utgör IFAU:s grundläggande förvaltningsanslag. År 2020 uppgick detta till 36,7 mkr, vilket var marginellt högre än år 2019 (35,7 mkr) och 2018 (35,9 mkr). Skillnaden är tillsynes betydande jämfört med år 2016, men den skillnaden är i första hand bokföringsmässig.³

De förvaltningsanslag som i Tabell 1 betecknas med Anslag ap 2 och Anslag ap 3 utgör i realiteten transfereringar. IFAU har till uppgift att dela ut dem som bidrag till externa forskare på arbetsmarknadsområdet (Anslag, ap 2) respektive på utbildningsområdet (Anslag, ap 3).

I Tabell 1 redovisas även IFAU:s användning av externa forskningsanslag, under rubriken Bidrag, netto. Av redovisningen framgår att finansiering av detta slag successivt har ökat över tid. Även den finansiering som sker via institutets uppdragsforskning, och som redovisas som Avgifter, har ökat de senaste fem åren. Fördelningen mellan forskningsanslag och avgifter varierar mellan olika år, men har begränsad betydelse för IFAU:s verksamhet eftersom uppdragsforskningen bedrivs under samma premisser som forskningen i övrigt.

De tillskott till IFAU:s finansiering som forskningsanslagen och ersättningarna för uppdragsforskning utgör har stor betydelse för institutets verksamhet. Under de senaste fem åren har det sammanlagda förvaltningsanslaget varit i stort sett konstant, även i nominella termer. Inte bara en utökad utan även en bibehållen storlek av institutets verksamhet är därför helt beroende av forskningsanslag och intäkter från uppdragsforskning. IFAU får dock bara tillgång till dessa finansieringskällor i hård konkurrens med forskare vid universitet och andra forskningsinstitut. De intäkter som redovisas under Bidrag, netto respektive

¹ För en fullständig förteckning av ledamöterna i det vetenskapliga rådet, se kapitel 5.

² T.o.m. år 2016 var dessa uppdelade på fyra olika poster.

³ Fram till och med 2016 var förvaltningsanslaget uppdelat på två anslagposter, ap 1 och ap 4. Uppdelningen hängde samman med utvidgningen av IFAU:s verksamhet inom utbildningsområdet 2012–2014. De motsvarande tillskotten till förvaltningsanslaget redovisades initialt under ap 4. Från och med år 2017 redovisas dock den sammanlagda summan av ap 1 och ap 4 på ap 1. I verkligheten ökade alltså förvaltningsanslaget mellan 2016 och 2017 med 1,7 mkr i 2020 års priser.

Avgifter i Tabell 1 visar att IFAU:s forskning har kännetecknats av hög kvalitet historiskt – annars hade det inte varit möjligt att hävda sig i konkurrensen om forskningsmedel. Att betydande extern finansiering finns tillgänglig även under de närmaste åren indikerar att kvaliteten i projekten är fortsatt hög.

Tabell 1 IFAU:s omslutning 2020–2016, mkr, 2020 års priser

	2020		2019		2018		2017		2016	
<i>Finansiering</i>	<i>mkr₂₀</i>	%	<i>mkr₂₀</i>	%	<i>mkr₂₀</i>	%	<i>mkr₂₀</i>	%	<i>mkr₂₀</i>	%
Anslag, ap 1	36,7	67,6	35,7	69,5	35,9	69,3	35,8	72,3	24,2	48,8
Anslag, ap 2	2,7	5,0	2,8	5,5	3,1	6,0	3,1	6,3	3,3	6,7
Anslag, ap 3	2,8	5,1	2,9	5,6	3,1	6,0	3,1	6,3	3,4	6,9
Anslag, ap 4	--	--	--	--	--	--	--	--	9,9	19,9
Summa förvaltnings- anslag	42,2	77,7	41,4	80,6	42,1	81,3	42,0	84,9	40,8	82,3
Bidrag, netto	10,2	18,8	8,9	17,3	8,9	17,2	5,9	11,9	7,6	15,3
Avgifter	1,9	3,5	1,1	2,1	0,8	1,5	1,6	3,2	1,2	2,4
Ränteintäkter	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa	54,3	100	51,4	100,0	51,8	100,0	49,5	100,0	49,6	100,0

Not 1: Omräkning till 2020 års priser har skett med hjälp av konsumentprisindex.

Not 2: Sedan 2017 avser "Anslag ap 1" den faktiska förbrukningen av IFAU:s förvaltningsanslag. Under åren 2013–2016 var IFAU:s förvaltningsanslag uppdelat på två poster, anslagspost 1 (ap1) och anslagspost 4 (ap 4), se Not 4 nedan. Förvaltningsanslaget finansierar IFAU:s interna verksamhet. P.g.a. anslagssparande kan faktisk förbrukning skilja sig från ap 1 enligt regleringsbrevet.

Not 3: "Anslag, ap 2" och "Anslag, ap 3" avser de faktiska förbrukningarna av de anslag som IFAU använder till att dela ut forskningsbidrag för utvärdering av arbetsmarknadspolitiska åtgärder och studier av arbetsmarknadens funktionssätt (ap 2), samt utvärdering av effekter av åtgärder inom utbildningsväsendet (ap 3). P.g.a. anslagssparande kan de faktiskt förbrukningarna skilja sig från ap 2 och ap 3 enligt regleringsbrevet. Fr.o.m. 2019 har 0,2 mkr avräknats från vardera anslagsposten och lagts till Anslag ap 1. Detta är i enlighet med IFAU:s regleringsbrev av vilket det framgår att IFAU har rätt att disponera högst 0,2 mkr av vart och ett av anslagen för att täcka administrationskostnader som är förknippade med fördelningen av bidragen.

Not 4: För åren 2013–2016 avser "Anslag ap 4" den faktiska förbrukningen av ett av IFAU:s dåvarande två förvaltningsanslag, nämligen anslagspost 4. Medan anslagspost 1 finansierade IFAU:s samtliga verksamhetsområden finansierade anslagspost 4 endast ett verksamhetsområde, nämligen Effekter av utbildnings-satsningar. P.g.a. anslagssparande kan den faktiska förbrukningen av anslaget skilja sig från ap 4 enligt regleringsbrevet.

Not 5: "Bidrag netto" bestäms som Bidrag, brutto – Bidragstransfereringar där Bidrag brutto utgörs av periodiserade forskningsanslag som IFAU erhållit från bland andra Vetenskapsrådet, Riksbankens Jubileumsfond och Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd (Forte). Bidragstransfereringar är transfereringar av forskningsanslag från IFAU till andra forskningsinstitutioner, vilka uppkommer när forskningsanslag utöver IFAU även innefattar andra forskningsinstitut och IFAU är anslagsförvaltande myndighet. Hela forskningsanslaget förvaltas då av IFAU som överför de medel som ska bekosta de externa forskarnas verksamhet till dessas institutioner. Bidragstransfereringar har skett 2020, 2019, 2018, 2017 och 2016 med 7,5 mkr, 5,8 mkr, 5,8 mkr, 2,0 mkr, respektive 3,3 mkr i 2020 års priser.

Not 6: "Avgifter" utgörs huvudsakligen av intäkter från uppdragsforskning. Därutöver kan posten innehålla ersättning för undervisning som IFAU-forskare genomfört inom ramen för sina anställningar.

De intäkter som redovisas i Tabell 1 används till mer än att finansiera IFAU:s interna verksamhet. Det beror både på att förvaltningsanslagen Anslag ap 2 och Anslag ap 3 finansierar extern forskning och på att utdelningen av forskningsbidrag även ger upphov till andra kostnader⁴ som måste tas från IFAU:s interna verksamhet. För år 2020 uppskattas dessa kostnader till 1,6 mkr (att jämföra med 1,5 mkr vardera under åren 2019 och 2018). Av IFAU:s regleringsbrev för 2020 framgår att maximalt 0,4 mkr av anslagen ap 2 och ap 3 får användas för att täcka dessa administrationskostnader.⁵ Resterande administrationskostnader till följd av att IFAU delar ut forskningsbidrag (dvs. $1,5 - 0,4 = 1,1$ mkr) måste täckas av förvaltningsanslaget, ap 1.

Utöver Tabell 1 redovisar IFAU också omslutningen uppdelad på verksamhetsområden, se avsnitt 2.7–2.10 samt Tabell 7, 11, 15 och 19. En sammanfattande tabell för samtliga verksamhetsområden återfinns i avsnitt 2.11.

2 Resultatredovisning

Detta kapitel inleds med en redogörelse för hur IFAU har verkat för att fullgöra de uppgifter som anges i IFAU:s instruktion och regleringsbrev enligt avsnitt 1.1 ovan. I avsnitt 2.2 följer en diskussion om tänkbara prestationsmått för IFAU:s verksamhet. Kostnaderna för IFAU:s samlade verksamhet, uppdelat på direkta och indirekta kostnader, redovisas i avsnitt 2.3. Därefter redovisas hur aggregerade prestationer och kostnader relaterar till varandra för IFAU:s samlade verksamhet (avsnitt 2.4). I avsnitt 2.5 förs en diskussion om den långsiktiga utvecklingen av förhållandet mellan IFAU:s prestationer och kostnader. Coronapandemins potentiella kort- respektive långsiktiga verksamhetseffekter behandlas i avsnitt 2.6. Avsnitt 2.7 innehåller en redovisning av prestationer och kostnader uppdelade på olika typer av projekt.

I de fyra följande avsnitten, 2.7–2.10, redovisas intäkter, kostnader samt prestationer i förhållande till kostnader för IFAU:s fyra verksamhetsområden. Vart och ett av dessa avsnitt innehåller också korta redogörelser för huvudresultaten i de projekt som under året avslutats inom respektive verksamhetsområde. En sammanställning av aggregerade intäkter och kostnader per verksamhetsområde redovisas i avsnitt 2.11.

2.1 Måluppfyllelse

IFAU har under år 2020 främjat, stött och genomfört vetenskapliga utvärderingar inom de fyra verksamhetsområden som listas i kapitel 1. Detta har skett genom forskning och utvärderingar i form av regeringsuppdrag, egeninitierade projekt och

⁴ De kostnader som uppkommer genom att IFAU delar ut forskningsbidrag uppstår bland annat till följd av utlysning av medel, bedömning av ansökningar, stöd i form datauttag ur IFAU-databasen, kvalitetssäkring, avrapportering, arkivering och informationsspridning.

⁵ Som framgår av not 3 till Tabell 1 har dessa 0,4 mkr avräknats från anslagen ap 2 och ap 3 och förts till det grundläggande förvaltningsanslaget ap 1.

andra uppdrag⁶. Forskningen utanför IFAU har främjats och stötts både genom de forskningsbidrag som institutet delar ut och genom pågående forskningssamarbeten mellan IFAU och externa aktörer.

Uppgiften att belysa skillnader mellan kvinnor och män beaktas löpande i de projekt som drivs av IFAU, liksom regionala skillnader, åldersskillnader och skillnader med avseende på etnisk tillhörighet. I den mån som sådana skillnader kan påvisas redovisas detta i publikationer och (press)meddelanden.

Precis som tidigare finns det även i år anledning att påpeka att det (trots den registerlag för IFAU:s databaser som varit i kraft sedan 2013) finns flera återstående problem som behöver lösas för att IFAU ska ha tillgång till och kunna använda registerdata på det sätt som är nödvändigt för myndighetens verksamhet. Det handlar till exempel om långa handläggningstider och begränsad tillgång till viktig information. Mot bakgrund av detta ser IFAU positivt på det användarråd för mikrodatautlämnanden för forskning som Statistiska centralbyrån (SCB) inrättade 2019, där IFAU är representerat. För en bredare diskussion av långsiktiga tendenser som har betydelse för IFAU:s måluppfyllelse, se avsnitt 2.5.

2.2 Prestationsmått

För ett forskningsinstitut som IFAU utgör publiceringar i vetenskapliga och populärvetenskapliga tidskrifter och böcker ett mått på verksamhetens kvalitet, vilken i sin tur är avgörande både för möjligheterna att rekrytera duktiga medarbetare och för att erhålla externa forskningsmedel i konkurrens med andra. *Antalet publiceringar i vetenskapliga och populärvetenskapliga tidskrifter och böcker* utgör därför ett centralt prestationsmått i IFAU:s årsredovisning och redovisas i Tabell 2 nedan. Av redovisningen framgår att antalet sådana publikationer är marginellt högre 2020 (27) än 2018 och 2019 (26), och att publiceringarna domineras av artiklar i internationella vetenskapliga tidskrifter.

Inte bara *antalet* internationella vetenskapliga artiklar utan även *vilka* tidskrifter dessa publicerats i ger en indikation om kvaliteten på IFAU:s verksamhet. 2020 års aktuella tidskrifter listas i bokstavsordning nedan (inom parentes anges antalet publicerade artiklar i respektive tidskrift):

American Economic Journal: Applied Economics (1)

British Journal of Political Science (1)

Demography (1)

Economics of Education Review (2)

Evaluation Review (1)

International Migration Review (1)

Journal of Political Economy (2)

Journal of Public Economics (3)

Journal of the Finnish Economic Association (1)

Journal of the Royal Statistical Society, Series A (1)

⁶ Andra uppdrag utgörs av uppdrag som har initierats och (i huvudsak) finansierats av andra uppdragsgivare än regeringen.

Labour Economics (3)
Quantitative Economics (1)
Scandinavian Journal of Educational Research (1)
Statistics in Medicine (1)
Work, Employment and Society (1)

Flera av dessa tidskrifter tillhör världens högst rankade tidskrifter inom det aktuella området. Det gäller t.ex. *Demography*, *Journal of Political Economy*, *Journal of Public Economics* och *Journal of the Royal Statistical Society: Series A*. Det kan vidare noteras att tidskrifterna spänner över flera discipliner – förutom nationalekonomi är även statsvetenskap, statistik och utbildningsvetenskap representerade.

Samtidigt som publiceringar i vetenskapliga tidskrifter och böcker utgör en viktig indikator på kvaliteten i IFAU:s verksamhet har måttet en nackdel ur redovisningssynpunkt, eftersom långa publiceringstider gör att kopplingen mellan publikation ett visst år och resursförbrukningen samma år är begränsad.

Relationen mellan resurser och resultat är tydligare, om än inte heller perfekt⁷, vad avser antalet utgivna *Working Papers*, rapporter och avhandlingar på IFAU ett visst år.

Working Papers skrivs på engelska och presenterar huvuddelen av all ny forskning vid IFAU. De sprids till forskare världen över och skickas till internationella tidskrifter för bedömning inför publicering. I flertalet fall skrivs en kortare *svensk, populärvetenskaplig rapport* på samma tema. I IFAU:s rapportserie publiceras dessutom även den forskning som enbart dokumenteras på svenska.⁸ *Avhandlingarna* är sådana som delvis har finansierats av IFAU och baseras på IFAU-data. IFAU publicerade 51 *Working Papers*, rapporter och avhandlingar under 2020. IFAU:s omfattande kvalitetssäkringssystem, som bland annat innehåller ett granskningsförfarande som efterliknar det som tillämpas i samband med publicering i vetenskapliga och populärvetenskapliga tidskrifter och böcker, gör att det finns ett tydligt samband mellan antalet publicerade *Working Papers* ett år och antalet publiceringar i vetenskapliga tidskrifter ett par år senare.⁹

Eftersom resursåtgången i normala fall skiljer sig åt mellan *Working Papers*, rapporter och avhandlingar behöver detta hanteras om det ska vara möjligt att jämföra resultatet mellan olika år. Detta sker med hjälp av så kallade ”rapportekvivalenter”, vilket är en vägd summa av utgivna *Working Papers*, rapporter och avhandlingar, där dessa ges olika vikt, beroende på en uppskattning av resursåtgången för respektive sorts publikation. *Working Papers* tilldelas då vikten 1, medan en populärvetenskaplig sammanfattande rapport på svenska av samma forskning bara tilldelas vikten 0,1. Detta beräknas avspegla omfattningen på den arbetsinsats som krävs i förhållande till det arbete som läggs ner på

⁷ *Working Papers* baseras t.ex. i allmänhet på projekt som pågår i minst två år.

⁸ Många av de rapporter som ges ut enbart på svenska fungerar som slutprodukter.

⁹ För avhandlingar säkras kvaliteten på traditionellt sätt, genom det akademiska granskningsförfarandet.

motsvarande Working Paper.¹⁰ Rapporter som avser forskning som endast dokumenteras på svenska, och som alltså inte utgör sammanfattningar av ett Working Paper, tilldelas samma vikt som ett Working Paper, d.v.s. 1. Avhandlingar, slutligen, viktas med talet 2. Detta kan förefalla vara en relativt låg vikt, med tanke på att en avhandling i allmänhet innehåller 3–4 vetenskapliga uppsatser. De flesta avhandlingar som kommer ut vid IFAU ger emellertid också upphov till åtminstone ett IFAU Working Paper. En större vikt än 2 för avhandlingar skulle därför riskera att överskatta den sammanlagda betydelsen av en avhandling för institutets resultat.

Tabell 2 Olika resultatindikatorer för IFAU

	2020	2019	2018
Antal publikationer i vetenskapliga och populärvetenskapliga tidskrifter och böcker	27	26	26
Därav artiklar i internationella vetenskapliga tidskrifter	21	21	20
Antal utgivna Working Papers, rapporter och avhandlingar	51	61	56
Antal rapportekvivalenter – antal utgivna rapporter, Working Papers och avhandlingar, justerat för tidsåtgång och omfattning	37,6	43,2	41,8

Not: Vid beräkningen av ”rapportekvivalenter” har Working Papers (WP) vikten 1, sammanfattande rapporter av WP på svenska vikten 0,1, övriga rapporter vikten 1 och avhandlingar vikten 2.

Av Tabell 2 framgår att antalet Working Papers, rapporter och avhandlingar var lägre 2020 (51) än både 2018 (56) och 2019 (61).

Att antalet varierar beror delvis på faktorer utanför IFAU:s kontroll. IFAU har t.ex. begränsade möjligheter att styra arbetet inom projekttypen *Utdelade forskningsbidrag*, då detta är ett resultat av de forskningsbidrag som IFAU delar ut till externa forskare, utanför IFAU:s kontroll. En jämförelse med Tabell 6 visar att det minskade antalet rapportekvivalenter 2019–2020 inom denna projekttyp (5,3) i princip kan förklara hela minskningen för verksamheten som helhet (5,6) under samma period. Det kan emellertid inte heller uteslutas att resultatet för 2020 kan ha påverkats av coronapandemin, både genom att (i) externa seminarier har ställts in och genom att (ii) IFAU ställt om delar av sitt arbete till förmån för ”covid-19”-forskning. Externa seminarier utgör en central del av IFAU:s kvalitets-säkringsprocess, och om de ställs in påverkar det den takt med vilken pågående projekt kan avslutas. Att IFAU startade upp ett stort antal ”covid-19”-projekt i syfte att möta behovet av ökad kunskap om effekterna av vidtagna åtgärder till följd av coronapandemin innebar dessutom att andra pågående projekt måste pausas, vilket kan ha påverkat den kortsiktiga publiceringstakten.¹¹

I den följande framställningen används bara antalet rapportekvivalenter som prestationsmått, eftersom detta är närmare kopplat till de under året insatta

¹⁰ Vilka vikter som ska ansättas de olika skrifterna kan självfallet inte enbart bestämmas av arbetsinsatsen. Vägningstalen motiveras också av en strävan att göra en försiktig bedömning av verksamhetens resultat.

¹¹ Det kan även noteras att ett projekt i normalfallet tar 2–3 år att slutföra och resultatet ett år kan därför spegla beslut och arbetsinsatser under lång tid.

resurserna än antalet publikationer i vetenskapliga och populärvetenskapliga tidskrifter och böcker under samma period. Samtidigt tar antalet rapport-ekvivalenter hänsyn till genomsnittliga skillnader i tidsåtgång och omfattning mellan Working Papers, rapporter och avhandlingar, vilket den (ovägda) summan av deras antal inte gör.

2.3 Kostnader för IFAU:s samlade verksamhet

Som mått på insatta resurser används kostnader i miljoner kr (mkr). Av Tabell 3 framgår hur IFAU:s totala kostnader fördelas på direkta och indirekta kostnader. Med direkta kostnader avses kostnader som kan hänföras till enskilda projekt, vilket utgör den minsta redovisningsenheten i IFAU:s redovisning.

Alla kostnader som inte kan kopplas direkt till ett projekt utgör indirekta kostnader. En del av dessa kan hänföras till något av IFAU:s fyra verksamhetsområden, till exempel en konferens som IFAU anordnar. Kostnaderna kan då inte hänföras till ett enskilt projekt men väl till det aktuella verksamhetsområdet.

Den helt dominerande delen av de indirekta kostnaderna kan dock varken hänföras till enskilda projekt eller verksamhetsområden. Dessa indirekta kostnader fördelas på verksamhetsområden i proportion till respektive områdes andel av de direkta kostnaderna.

IFAU:s direkta och indirekta kostnader redovisas i Tabell 3.

Tabell 3 Resursåtgång, mätt som kostnader i mkr, fördelade på direkta och indirekta kostnader

	2020	2019	2018
1 Direkta kostnader	35,0	33,4	34,2
2 Indirekta kostnader	19,3	17,7	16,3
3 Totala kostnader, mkr	54,3	51,1	50,5

Not: Efter samråd med revisorerna har den tidigare uppdelningen av indirekta kostnader på lokalkostnader och övriga indirekta kostnader utgått fr.o.m. årsredovisning för år 2019, eftersom en sådan uppdelning inte längre framstår som ändamålsenlig.

Av tabellen framgår att IFAU:s totala kostnader uppgick till 54,3 mkr under 2020 vilket är mer än såväl 2018 som 2019. Direkta och indirekta kostnaderna ökade lika mycket i kronor räknat, men procentuellt sett ökade de indirekta kostnaderna mer.

Med IFAU:s kostnadsstruktur avses relationen mellan de direkta och indirekta kostnaderna.¹² Detta presenteras i Tabell 4. Av redovisningen framgår att de direkta kostnaderna svarar för ungefär två tredjedelar av samtliga kostnader, men att de indirekta kostnadernas andel successivt har ökat. Det innebär att det påslag på de

¹² Beräkningarna av hur de indirekta kostnaderna förhåller sig till de direkta kostnaderna motiveras av att de indirekta kostnaderna, i kostnadsberäkningar i ansökningar om forskningsanslag och i underlag för uppdragsforskning, vanligen uttrycks som påslag på de direkta kostnaderna.

direkta kostnaderna som krävs för att täcka de indirekta kostnaderna var högre år 2020 än de två förutvarande åren. Ökningen uppgår till drygt 3 procentenheter mellan 2018 och 2020. Förändringen är emellertid inte alarmerande då påslaget för 2020 fortfarande är lägre än det var 2017.

Tabell 4 IFAU:s kostnadsstruktur

	2020	2019	2018
1 Direkta kostnader som andel av totala kostnader, %	64,5	65,4	67,7
2 Indirekta kostnader som andel av totala kostnader, %	35,5	34,6	32,3
3 Summa	100,0	100,0	100,0
4 Indirekta kostnader / direkta kostnader, %	55,1	53,0	47,7

I den utsträckning som de indirekta kostnaderna för de projekt som helt eller delvis finansieras med externa forskningsanslag inte täcks fullt ut av forskningsanslagen belastar dessa kostnader IFAU:s förvaltningsanslag. Det innebär att påslaget för gemensamma resurser, på i övrigt lika projekt, är lika stort oavsett om projektet (till en del) har finansierats av bidrag eller helt av institutets förvaltningsanslag.

Sedan flera år tillbaka förs en diskussion bland de stora forskningsfinansiärerna om vilka indirekta resurser de ska finansiera. I väntan på riktlinjer uppmanas de som söker forskningsanslag redogöra för sina faktiska indirekta kostnader. IFAU följer den uppmaningen. I de kostnadskalkyler som IFAU gör i samband med att institutet åtar sig uppdragsforskning används ett påslag för institutets faktiska indirekta kostnader, i enlighet med det samråd om avgiftsfinansierad verksamhet som IFAU regelbundet genomför med Ekonomistyrningsverket.

2.4 Förhållandet mellan prestationer och kostnader

Att förbrukade resurser och prestationer (antal rapportekvivalenter) mäts på årsbasis innebär att redovisningen inte tar hänsyn till att de Working Papers, rapporter och avhandlingar som ges ut under ett år är frukten av flera års arbete. I realiteten har detta emellertid bara begränsad betydelse eftersom det, varje år, finns projekt i olika stadier av arbetsprocessen: vissa projekt har just startat medan andra har kommit en god bit på väg, är på väg att bli färdiga eller de facto har avslutats under redovisningsåret. Eftersom projekten är av ungefär samma storlek och pågår ungefär lika länge – i genomsnitt 2–3 år – kommer de kostnader som hänförs till ett verksamhetsområde under ett verksamhetsår att avspegla de resurser som i genomsnitt används för ett representativt projekt under hela dess livslängd.

Antalet rapportekvivalenter som genererats under året, institutets totala kostnader samt förbrukade resurser per prestation¹³ redovisas i Tabell 5.

¹³ D.v.s. kostnaderna dividerade med antalet rapportekvivalenter.

Tabell 5 Aggregerad resultatredovisning: kostnader (mkr) per prestation

	2020	2019	2018
Rapportekvivalenter, antal	37,6	43,2	41,8
Kostnader, mkr	54,3	51,1	50,5
Kostnad / rapportekvivalent	1,4	1,2	1,2

Not 1: Angående beräkningen av antal rapportekvivalenter, se not till Tabell 2.

Det bör påpekas att ”styckkostnaden”, d.v.s. kostnaden per rapportekvivalent, måste tolkas med försiktighet. Kvoten utgör bara ett enkelt nyckeltal, som kan indikera utvecklingen men inte användas för att dra mer långtgående slutsatser. För att kunna tolka nyckeltalet som ett (grovt) mått på verksamhetens produktivitet bör kostnaderna redovisas i fasta priser eftersom inflation annars leder till att produktiviteten vid senare tidpunkter underskattas.¹⁴ Även den tidpunkt som ett projekt påbörjas respektive avslutas kan skapa kortsiktiga variationer i kostnader respektive rapportekvivalenter som inte motsvaras av reella verksamhets- eller kostnadsförändringar. Med detta sagt kan vi ändå konstatera att kostnaden per rapportekvivalent var något högre under 2020 än under 2018 och 2019.

2.5 En tendens till ökade styckkostnader?

Under de senaste åren har kostnaden per rapportekvivalent tenderat att öka, vilket skulle kunna tolkas som att produktiviteten minskar. Det går inte att utesluta att den trenden kommer förstärkas över tid. I det här avsnittet diskuteras de bakomliggande orsakerna och hur IFAU arbetar för att hantera utvecklingen.

Att kostnaden per rapportekvivalent tenderar att öka har sannolikt flera förklaringar. En orsak är att inslaget av mer långsiktiga – och därmed mer tidskrävande – projekt har ökat.

En annan förklaring är att de metoder som används tenderar att bli alltmer tids- och datakrävande. Inom verksamhetsområdet Arbetsmarknadens funktionssätt har exempelvis olika typer av omfattande empiriska nätverksanalyser, som tar lång tid även beräkningsmässigt, ökat i betydelse. Andra studier förutsätter matchning av registerdata från olika statistikansvariga myndigheter eller matchningar av register- och enkätdata. Sådana matchningar är både resurs- och tidskrävande.

Även de prövningar som görs i samband med att Statistiska centralbyrån och andra myndigheter lämnar ut data för forskningsändamål – framförallt etik- och sekretessprövningar – har blivit mer omfattande och tidsödande. Det är en generell utveckling inom samhällsvetenskaplig forskning och inget specifikt för IFAU men förändringarna har naturligtvis särskilt stor inverkan på en verksamhet som till stor del bygger på omfattande datamaterial av olika slag. Både Statistiska centralbyrån

¹⁴ Det faktum att IFAU:s kostnader helt domineras av löner som i genomsnitt ökar snabbare än inflationen medför att det finns en tendens till underskattning av produktivitetsindikatorn (rapportekvivalenter / kostnader) även vid låg inflation.

och Socialstyrelsen är dock medvetna om dessa tendenser och arbetar för att förenkla och effektivisera sina rutiner för datahantering och utlämnande av data.

Forskarsamhällets granskning av forskningsresultat är vidare mer omfattande idag än för bara fem år sedan, vilket också förlänger forskningsprojektens utsträckning i tiden. Kraven på känslighetsanalyser och förståelse av mekanismer som kan förklara erhållna resultat har ökat. Detta innebär att trovärdigheten och tillförlitligheten i de resultat som publiceras ökar, vilket i grunden är en positiv utveckling. Samtidigt ökar det kostnaden för varje enskilt projekt.

IFAU ägnar också alltmer resurser åt aktiviteter som är viktiga för att fullgöra myndighetens uppdrag men som inte resulterar i publikationer. Det handlar både om referens- och styrgrupper, kommittéer, råd, beredningar, styrelser, utredningar och om remisshantering samt kunskapsspridning via policyorienterade seminarier och konferenser.¹⁵ Detta utgör en långsiktig trend och är inte på något sätt specifikt för år 2020.

För att i möjligaste mån upprätthålla produktiviteten trots dessa förändringar bedriver IFAU ett löpande arbete för att effektivisera verksamheten. Detta gäller såväl administrativa rutiner och samarbeten med andra organisationer som arbetssätten i kärnverksamheten (projekten).

2.6 Coronapandemins kort- och långsiktiga verksamhetseffekter

År 2020 har, till följd av coronapandemin, varit ett speciellt år även för IFAU. Arbetsuppgifternas karaktär har visserligen underlättat en övergång till hemarbete i enlighet med Folkhälsomyndighetens rekommendationer och mycket av verksamheten pågår därför som vanligt. Men i realiteten går det inte att utesluta att den nuvarande situationen kommer att påverka IFAU:s långsiktiga produktion negativt. Arbetet är beroende av det utbyte av idéer, reflektioner och konstruktiv kritik som är en naturlig del av varje normal arbetsdag på IFAU. Till stor del ligger detta nu nere. Bristen på både interna och externa kontakter minskar antalet nystartade projekt. Att många externa seminarier, som utgör en central del av IFAU:s kvalitetssäkringsprocess, ställs in har negativa effekter för den takt med vilket pågående projekt kan avslutas. Flera medarbetare har flaggat för att de upplever att det är svårt att upprätthålla samma produktivitet som vanligt. Hur stora effekterna blir är svårt att avgöra, och det beror naturligtvis på hur länge den nuvarande situationen pågår.

2.7 Prestationer och resurser per projekttyp

I Tabell 6 beskrivs IFAU:s verksamhet med utgångspunkt från fyra olika projekttyper: *Regeringsuppdrag*, *Egeninitierade projekt (interna)*, *Andra uppdrag/projekt* samt *Utdelade forskningsbidrag*. Fördelningen av olika projekt på respektive projekttyp sker i samband med att projekten initieras.

Fördelningen av *indirekta* kostnader per projekttyp görs i två steg. Först fördelas verksamhetsområdets indirekta kostnader (jfr avsnitt 2.3) på respektive projekttyp,

¹⁵ För en dokumentation av dessa aktiviteter se Tabell 24 i kapitel 3.

i förhållande till verksamhetsområdets direkta kostnader. Därefter sker en omfördelning av indirekta kostnader från projekttypen *Utdelade forskningsbidrag* till *Egeninitierade projekt (interna)*, så att den sistnämnda tilldelas dubbelt så höga indirekta kostnader (i relation till de direkta kostnaderna). Orsaken är att egeninitierade projekt tar betydligt mer av IFAU:s administrativa resurser i anspråk än vad som är fallet med externa projekt som finansieras med forskningsbidrag.

I Tabell 6 redovisas antalet rapportekvivalenter, de totala (dvs. summan av direkta och indirekta) kostnaderna samt kostnaden (mkr) per rapportekvivalent inom respektive projekttyp.

Av redovisningen framgår att IFAU publicerade en rapport(-ekvivalent) inom projekttypen *Regeringsuppdrag* under 2020¹⁶. Antalet regeringsuppdrag är generellt sett lågt vid IFAU, vilket åtminstone delvis är ett resultat av att IFAU – ofta i dialog med Regeringskansliet – försöker förutse vilka beslutsunderlag regeringen kan komma att behöva inom IFAU:s olika verksamhetsområden. Om det bara är möjligt – med hänsyn till exempelvis datatillgång och utvärderingsbarhet – att genomföra identifierade studier, initieras relevanta forskningsprojekt utan att IFAU har fått ett formellt regeringsuppdrag. Därigenom minskar behovet av formella regeringsuppdrag, samtidigt som friheten att formulera frågeställningar och göra metodval blir större än vad som annars skulle varit fallet.¹⁷

Den projekttyp som genererar flest rapportekvivalenter är *Egeninitierade projekt (interna)*¹⁸. För år 2020 var antalet rapportekvivalenter 32,4, dvs. marginellt lägre än 2019 (33,8) men avsevärt högre än 2018 (27,0). Styckkostnaden per rapportekvivalent ökade från 1,2 till 1,4 mkr mellan 2019 och 2020, vilket fortfarande är lägre än 2018 (1,5).

För projekttypen *Andra uppdrag/projekt* uppgår antalet rapportekvivalenter till 1,1, vilket är i princip identiskt med 2019 men avsevärt lägre än 2018. Det är inte helt ovanligt med stora variationer inom denna projekttyp, eftersom dessa projekt till en stor del initieras och genomförs av forskare som är affilierade med (men inte avlönas av) IFAU och vars verksamhet institutet därmed inte har något inflytande över. Att rapporterna publiceras på IFAU beror i hög utsträckning på att IFAU tillhandahållit den data som projekten baseras på och/eller att forskningsresultaten är relevanta, givet IFAU:s uppdrag.¹⁹

För projekttypen *Utdelade forskningsbidrag* uppgick antalet rapportekvivalenter till 3,1, vilket är avsevärt lägre än 2018 och 2019. Kortsiktiga variationer i antalet rapportekvivalenter är vanliga inom denna projekttyp eftersom IFAU som finansär

¹⁶ Rapport 2020:15 *Utrikes födda och välfärdssystemen*.

¹⁷ Eftersom antalet regeringsuppdrag är begränsat är antalet rapportekvivalenter för denna projekttyp ofta noll. Detta gör att det inte är möjligt att definiera kostnaden per rapportekvivalent. Av detta skäl redovisar IFAU inte styckkostnader för projekttypen *Regeringsuppdrag*. Denna praxis introducerades i 2019 års årsredovisning, i enlighet med föreskrifter i den (då) nya årsredovisningsförfordningen (ESV Cirkulär 2018:5, s. 3).

¹⁸ Här inkluderas även avhandlingar.

¹⁹ Eftersom *Andra uppdrag/projekt* involverar forskare som inte avlönas av IFAU blir det missvisande att relatera antalet rapportekvivalenter inom denna projekttyp till motsvarande kostnader som bärs av IFAU. I enlighet med årsredovisningsförfordningen redovisas styckkostnaderna därför inte heller i detta fall (jämför projekttypen *Regeringsuppdrag*) (se ESV Cirkulär 2018:5, s. 3)

har svårt att exakt styra när projekten är färdiga för publicering i form av Working Papers och rapporter. Då antalet rapportekvivalenter minskade kraftigt samtidigt som kostnaderna var oförändrade ökade styckkostnaden per rapportekvivalent påtagligt mellan 2019 och 2020. Inte minst för denna projekttyp är det dock rimligt att betrakta den genomsnittliga utvecklingen över ett antal år, och under de tre senaste åren har den genomsnittliga styckkostnaden inom denna projekttyp (1,53) bara varit något högre än den genomsnittliga styckkostnaden för IFAU:s verksamhet som helhet (1,26).

För IFAU som helhet minskade antalet publicerade rapportekvivalenter från 43,2 år 2019 till 37,6 år 2020. Minskningen utgörs nästan helt av en nedgång inom projekttypen *Utdelade forskningsbidrag*, dvs. en projekttyp där IFAU har begränsade möjligheter att styra arbetet.

Tabell 6 Aggregerad resultatredovisning efter projektyp: prestation i rapportekvivalenter per mkr respektive kostnad (mkr) per prestation

	2020	2019	2018
<i>A. Regeringsuppdrag</i>			
A.1 Rapportekvivalenter	1,0	0,0	1,0
A.2 Kostnader, mkr	2,4	1,5	0,8
<i>B. Egeninitierade projekt (interna)</i>			
B.1 Rapportekvivalenter	32,4	33,8	27,0
B.2 Kostnader, mkr	43,5	40,8	40,0
B.3 Kostnad / prestation: mkr / rapportekvivalent	1,4	1,2	1,5
<i>C. Andra uppdrag/projekt</i>			
C.1 Rapportekvivalenter	1,1	1,0	5,2
C.2 Kostnader, mkr	0,2	0,6	0,9
<i>D. Utdelade forskningsbidrag</i>			
D.1 Rapportekvivalenter	3,1	8,4	8,6
D.2 Kostnader, mkr	8,2	8,2	8,8
D.3 Kostnad / prestation: mkr / rapportekvivalent	2,6	1,0	1,0
<i>E. Summa</i>			
E.1 Rapportekvivalenter	37,6	43,2	41,8
E.2 Kostnader, mkr	54,3	51,1	50,5
E.3 Kostnad / prestation: mkr / rapportekvivalent	1,4	1,2	1,2

Not 1: Angående "Rapportekvivalenter", se not till Tabell 2.

Not 2: *Egeninitierade projekt (interna)* omfattar interna projekt samt avhandlingsprojekt till vilka IFAU har bidragit med finansiering, handledning eller forskning (i samarbete med doktoranden).

Not 3: *Andra uppdrag/projekt* är studier som har initierats av andra än regeringen och som involverar organisationer utanför IFAU.

Not 4: I kostnaderna ingår såväl direkta som indirekta kostnader. Huvudregeln är att indirekta kostnader fördelas i proportion till direkta kostnader. Detta gäller för projektyperna *Regeringsuppdrag*, *Andra uppdrag*, samt för de två projektyperna *Egeninitierade projekt (interna)* och *Utdelade forskningsbidrag* sammantagna. Egeninitierade projekt drar betydligt mer indirekta resurser än projekt finansierade med utdelade forskningsbidrag varför indirekta kostnader för *Egeninitierade projekt (interna)* + *Utdelade forskningsbidrag* fördelats så att påslaget för indirekta kostnader blir dubbelt så stort för egeninitierade projekt som för projekt finansierade med utdelade bidrag.

2.8 Verksamhetsområdet Arbetsmarknadspolitiska insatser

Detta avsnitt inleds med en redovisning av omslutningen (uppdelad på finansieringskällor) inom verksamhetsområdet *Arbetsmarknadspolitiska insatser*. Redovisningen i Tabell 7 motsvarar redovisningen i Tabell 1 för IFAU:s verksamhet i sin helhet.²⁰ Därefter redovisas verksamhetsområdets kostnader och kostnadsstruktur i Tabell 8 och 9 (analogt med Tabell 3 och 4 för IFAU:s verksamhet som helhet). Prestationer (dvs. rapportekvivalenter) relateras till förbrukade resurser (kostnaden i mkr) efter projekttyp i Tabell 10 (analogt med Tabell 6 för IFAU:s hela verksamhet som helhet). Kapitlets sista del innehåller korta beskrivningar av huvudresultaten i de projekt som har publicerats inom verksamhetsområdet under år 2020.

Tabell 7 Omslutning på verksamhetsområdet Arbetsmarknadspolitiska insatser

	2020		2019		2018	
<i>Finansiering</i>	<i>mkr</i>	<i>%</i>	<i>Mkr</i>	<i>%</i>	<i>mkr</i>	<i>%</i>
Anslag ap 1	10,1	72,2	10,8	66,3	11,2	64,3
Anslag ap 2	0,9	6,4	2,1	12,9	2,5	14,4
Bidrag, netto	2,9	20,7	3,3	20,2	3,6	20,7
Avgifter	0,1	0,7	0,1	0,6	0,1	0,6
Summa	14,0	100,0	16,3	100,0	17,4	100,0

Not: För förklaringar av de olika intäktskällorna, se Tabell 1.

Av Tabell 7 framgår att den totala resursanvändningen inom detta verksamhetsområde var något lägre 2020 än under 2018 och 2019. Anslag ap 1 står för den huvudsakliga finansieringen och dess betydelse har successivt ökat, från 64,3 procent 2018 till 72,2 procent 2020. Den näst största finansieringskällan utgörs av extern finansiering i form av forskningsanslag (Bidrag, netto), vilken svarar för en dryg femtedel av samtliga kostnader inom verksamhetsområdet. I ett längre perspektiv utgör detta en kraftig ökning, eftersom IFAU ursprungligen hade svårt att få externa forskningsanslag till detta verksamhetsområde, då potentiella anslagsgivare menade att detta – IFAU:s kärnverksamhet – borde finansieras av regeringen. Detta synsätt har successivt övergivits till förmån för en behandling grundad uteslutande på kvaliteten på projekten för vilka medel söks. Anslag ap 2 står för en mindre, och successivt minskande, andel av den samlade finansieringen.

Fördelningen av använda medel på direkta och indirekta kostnader redovisas i Tabell 8. Där framgår att såväl de direkta som indirekta kostnaderna minskade under 2020, jämfört med 2018 och 2019. Antalet rapportekvivalenter har varierat över samma period²¹, men visar ingen klart nedåtgående trend. Kostnadsminskningen är emellertid påtaglig vilket föranlett interna diskussioner och åtgärder.

²⁰ Det bör dock noteras att till skillnad från Tabell 1, som är uttryckt i 2020 års priser, är Tabell 7 uttryckt i löpande priser.

²¹ Från 6,3 2018 till 14,4 2019 och 9,3 2020.

Tabell 8 Resursåtgång på verksamhetsområdet Arbetsmarknadspolitiska insatser, mätt som direkta och indirekta kostnader i mkr

	2020	2019	2018
1 Direkta kostnader, mkr	9,1	10,5	11,6
2 Indirekta kostnader, mkr	4,9	5,8	5,8
3 Totala kostnader, mkr	14,0	16,3	17,4

Av Tabell 9 framgår verksamhetsområdets kostnadsstruktur, dvs *andelen* direkta respektive indirekta kostnader. Denna har bara varierat marginellt under de tre senaste åren.

Tabell 9 Kostnadsstrukturen på verksamhetsområdet Arbetsmarknadspolitiska insatser

	2020	2019	2018
1 Direkta kostnader som andel av totala kostnader, %	65,0	64,4	66,7
2 Indirekta kostnader som andel av totala kostnader, %	35,0	35,6	33,3
3 Summa	100,0	100,0	100,0
4 Indirekta kostnader / direkta kostnader, %	53,8	55,2	50,0

I Tabell 10 redovisas prestationer (i termer av rapportekvivalenter) och använda resurser (i termer av kostnader/mkr) samt ett nyckeltal som anger kostnad per prestation eller, annorlunda uttryckt, mkr per rapportekvivalent.

I den nedersta sektionen av tabell 10 (*E. Summa*) redovisas dessa uppgifter för verksamhetsområdet Arbetsmarknadspolitiska insatser som helhet. Där framgår att antalet rapportekvivalenter varierat kraftigt de senaste åren (från 6,3 2018 till 14,4 2019 och 9,3 2020). Att antalet varierar år från år är delvis en slump som beror på exakt hur lång tid olika forskningsprojekt tar att färdigställa. I en verksamhet med begränsad omfattning kan sådana slumpmässiga variationer få stort genomslag i redovisningen utan att verksamheten eller dess genomsnittliga kostnader, sett över ett par år, i verkligheten har förändrats. Att såväl antalet rapportekvivalenter som de totala kostnaderna varierar påverkar kostnaden per rapportekvivalent. Denna uppgick till 1,5 mkr 2020, vilket är mer än 2019 men avsevärt mindre än 2018.

Tabell 10 Resultatredovisning efter projekttyp: prestation i rapportekvivalenter per mkr respektive kostnad (mkr) per prestation på verksamhetsområdet Arbetsmarknadspolitiska insatser

	2020	2019	2018
<i>A. Regeringsuppdrag</i>			
A.1 Rapportekvivalenter	0,0	0,0	0,0
A.2 Kostnader, mkr	0,0	0,0	0,0
<i>B. Egeninitierade projekt (interna)</i>			
B.1 Rapportekvivalenter	7,3	12,3	6,3
B.2 Kostnader, mkr	12,9	13,6	14,4
B.3 Kostnad / prestation: mkr / rapportekvivalent	1,8	1,1	2,3
<i>C. Andra uppdrag/projekt</i>			
C.1 Rapportekvivalenter	0,0	1,0	0,0
C.2 Kostnader, mkr	0,0	0,0	0,0
<i>D. Utdelade forskningsbidrag</i>			
D.1 Rapportekvivalenter	2,0	1,1	0,0
D.2 Kostnader, mkr	1,1	2,7	3,0
D.3 Kostnad / prestation: mkr / rapportekvivalent	0,6	2,5	--
<i>E. Summa</i>			
E.1 Rapportekvivalenter	9,3	14,4	6,3
E.2 Kostnader, mkr	14,0	16,3	17,4
E.3 Kostnad / prestation: mkr / rapportekvivalent	1,5	1,1	2,8

Not 1: Angående "Rapportekvivalenter", se not till Tabell 2.

Not 2: *Egeninitierade projekt (interna)* omfattar interna projekt samt avhandlingsprojekt till vilka IFAU har bidragit med finansiering, handledning eller forskning (i samarbete med doktoranden).

Not 3: *Andra uppdrag/projekt* är studier som har initierats av andra än regeringen och involverar organisationer utanför IFAU.

Not 4: I kostnaderna ingår såväl direkta som indirekta kostnader. Huvudregeln är att de indirekta kostnaderna fördelas i proportion till de direkta kostnaderna. Detta gäller för projektyperna *Regeringsuppdrag*, *Andra uppdrag*, samt för *Egeninitierade projekt (interna)* + *Utdelade forskningsbidrag*, dvs. för de två projektyperna sammantagna. Eftersom egeninitierade projekt drar betydligt mer indirekta resurser än projekt finansierade med utdelade forskningsbidrag har de indirekta kostnaderna för *Egeninitierade projekt (interna)* + *Utdelade forskningsbidrag* fördelats så att påslaget för indirekta kostnader blir dubbelt så stort för de egeninitierade projekten som för projekt som finansierats med utdelade bidrag.

Sektionerna A–D i Tabell 10 visar hur prestationer (rapportekvivalenter), kostnader (mkr) samt kostnad per rapportekvivalent har utvecklats inom de olika projektyperna som verksamhetsområdet Arbetsmarknadspolitiska insatser omfattar. Av redovisningen framgår tydligt både att projekttypen *Egeninitierade projekt (interna)* dominerar ifråga om såväl prestationer som kostnader och att dessa (prestationer och kostnader) varierar år från år.

2.8.1 Huvudresultat i avslutade projekt

De 9,3 rapportekvivalenter som producerades inom verksamhetsområdet under år 2020 motsvarar 9 projekt. Här följer en kortfattad redogörelse för huvudresultaten i dessa. I rubriken anges vilken projektyp det är frågan om liksom vilken/vilka publiceringar (rapport(er), Working Paper(s) eller avhandling) som projektet har resulterat i.

2.8.1.1 Utdelat forskningsbidrag: Nyanlända kvinnor har förberedande insatser och män har subventionerad anställning (Rapport 2020:4)

De som deltar i Arbetsförmedlingens etableringsprogram tar ofta del av olika typer av förberedande insatser som svenska för invandrare (SFI) eller förberedande utbildning. Efter något eller några år har männen mer arbetsmarknadsinriktade aktiviteter som subventionerad anställning, arbetsmarknadsutbildning eller praktik. Kvinnorna fortsätter i högre utsträckning med förberedande och olika hälsofrämjande insatser. Kvinnorna gör oftare uppehåll på grund av föräldraledighet, vilket gör att deras tid i etableringsprogrammet förlängs och etableringen på arbetsmarknaden fördröjs. Rapportförfattaren studerar dem som var 20–55 år och som mottogs i en kommun år 2013, totalt lite drygt 14 000 personer.

2.8.1.2 Egeninitierat projekt: Uppskattningar av osäkerhet vid flervärda behandlingar (Working Paper 2020:4)

I en teoretisk rapport diskuteras skattningar av den genomsnittliga behandlings-effekten. I utvärderingar jämförs ofta flera behandlingar med varandra. Då kan man använda ett statistiskt ramverk för analys av så kallade flervärda behandlingar. Forskarna beskriver tre olika metoder för att skatta effekten av flervärda behandlingar: regression, viktning och viktad regression. När osäkerheten i skattningarna mäts används en så kallad sandwichestimator för att skatta variansen. Forskarna diskuterar de olika metodernas för- och nackdelar.

2.8.1.3 Utdelat forskningsbidrag: Svårt att kategorisera kommunal arbetsmarknadspolitik (Rapport 2020:5)

Kommunerna bedriver flera olika arbetsmarknadspolitiska insatser, ofta riktade till dem som står långt ifrån arbetsmarknaden. Innehållet är ofta svårt att kategorisera och variationerna mellan kommunerna är stora. Olika insatser inom samma kommun kan också vara svåra att skilja åt. De olika insatskategorierna som urskiljs i rapporten är arbetsprövning, jobbsökaraktiviteter, kurser och utbildningar, matchning, praktik, stöd till ordinarie anställning med eller utan funktionsnedsättning, kommunala arbetsmarknadsanställningar, feriejobb, språkträning, validering samt kategorin övriga insatser. Rapporten bygger på 39 gruppintervjuer i elva kommuner.

2.8.1.4 Egeninitierat projekt: Arbetslösa reagerar olika på hårdare kontroll (Working Paper 2020:13)

Hårdare krav på arbetssökande fick en grupp långtidsarbetslösa tyska män att minska sin sökaktivitet, tvärt emot intentionen. De män som hade en mer negativ inställning till sin omgivning minskade sitt arbetssökande mest. Kvinnorna påverkades inte. Rapportförfattarna jämför, i korthet, grupper av arbetslösa vars arbetsförmedlare tillämpade ett regelverk med fler sanktioner olika strikt.

2.8.1.5 Egeninitierat projekt: Arbetssökande mår bättre av arbetsmarknadsutbildning (Rapport 2020:20, Working Paper 2020:20)

Arbetsmarknadsutbildning verkar leda till förbättrad hälsa hos deltagarna. Uttaget av mediciner för hjärtproblem minskade med 8 procent hos en grupp som deltog 2006–2007, jämfört med en liknande grupp som inte deltagit. Uttaget av mediciner för psykisk ohälsa minskade med 7 procent. Personer utan gymnasieutbildning påverkades mest. Den psykiska ohälsan ökade kortvarigt hos dem som under samma tidsperiod fick en sanktion på grund av att de inte uppfyllde kraven för ersättning.

2.8.1.6 Egeninitierat projekt: Ny insats hjälpte lågutbildade nyanlända till jobb (Rapport 2020:21, Working Paper 2020:21)

Lågutbildade nyanlända som fick extra hjälp genom intensiv språkutbildning, arbetspraktik samt sök- och matchningshjälp var sysselsatta i dubbelt så hög utsträckning som en jämförelsegrupp som tog del av Arbetsförmedlingens ordinarie etableringsinsatser. Året efter insatsen hade ungefär 30 procent av deltagargruppen sysselsättning, jämfört med 15 procent av jämförelsegruppen. Försöket gjordes i Göteborgs kommun 2017–2018 och var ett samarbete mellan kommunen, Arbetsförmedlingen och ett kommunalt bostadsbolag.

2.8.1.7 Egeninitierat projekt: Att genomföra ett försök – om tätare möten med arbetsförmedlare (Working Paper 2020:22)

I denna implementeringsrapport diskuterar forskarna lärdomar från IFAU:s och Arbetsförmedlingens gemensamma försöksverksamhet där arbetssökande fick ta del av fler möten med arbetsförmedlare (Progress). De drar slutsatsen att genomförandet varit lättare om de kontor som deltog gjort det frivilligt, men att det troligen gjort effektutvärderingen svårare. En annan slutsats är att det är viktigt att förankra projekt ordentligt så att samtliga medverkande förstår varför projektet genomförs.

2.8.1.8 Egeninitierat projekt: Förlängd a-kassa för föräldrar förlängde inte arbetslösheten (Rapport 2020:24, Working Paper 2020:25)

Ersättningsperioden för barnföräldrar förlängdes år 2007 då de fick 150 extra ersättningsdagar i arbetslöshetsförsäkringen. Detta påverkade dock inte arbetslöshetstiden bland arbetslösa med barn under 18 år. De använde i genomsnitt 12,5 dagar mer av arbetslöshetsersättningen än de som hade barn strax över 18 år

och därför inte fick fler ersättningsdagar. Men varken tid i arbetslöshet eller sannolikheten att hitta ett nytt jobb skilde sig åt mellan grupperna. En möjlig förklaring till det är att det aktivitetsstöd jämförelsegruppen fick då a-kassedagarna var slut endast var något lägre än arbetslöshetsersättningen.

2.8.1.9 Egeninitierat projekt: Om användning av empiriska simuleringar för att förbättra skattningar av när arbetslösa får jobb (Working Paper 2020:26)

Den tidpunkt vid vilken en arbetssökande övergår till arbete kan bero på såväl observerbara faktorer – exempelvis deltagande i arbetsmarknadsutbildning – som icke observerbara faktorer – exempelvis ambitioner och attityder. De observerbara och icke observerbara faktorerna är ofta korrelerade vilket försvårar bestämningen av tidpunkten för övergång från arbetslöshet till jobb i simuleringssmodeller. I denna studie utnyttjas simuleringar baserade på registerdata för att bestämma hur de icke observerbara faktorerna och deras förhållande till de observerbara faktorerna ska modelleras för att skattningen av övergången till arbete ska bli så bra som möjligt.

2.9 Verksamhetsområdet Arbetsmarknadens funktionssätt

Detta avsnitt inleds med en redovisning av omslutningen (uppdelad på finansieringskällor) inom verksamhetsområdet *Arbetsmarknadens funktionssätt*. Redovisningen i Tabell 11 motsvarar redovisningen i Tabell 1 för IFAU:s verksamhet i sin helhet.²² Därefter redovisas verksamhetsområdets kostnader och kostnadsstruktur i Tabell 12 och 13 (analogt med Tabell 3 och 4 för IFAU:s verksamhet som helhet). Prestationer (dvs. rapportekvivalenter) relateras till förbrukade resurser (kostnaden i mkr) efter projekttyp i Tabell 14 (analogt med Tabell 6 för IFAU:s hela verksamhet som helhet). Kapitlets sista del innehåller korta beskrivningar av huvudresultaten i de projekt som har publicerats inom verksamhetsområdet under år 2020.

Tabell 11 Omslutning på verksamhetsområdet Arbetsmarknadens funktionssätt

	2020		2019		2018	
<i>Finansiering</i>	<i>Mkr</i>	<i>%</i>	<i>Mkr</i>	<i>%</i>	<i>mkr</i>	<i>%</i>
Anslag ap 1	8,9	74,2	8,4	82,4	7,8	83,9
Anslag ap 2	1,9	15,8	0,7	6,9	0,6	6,4
Bidrag, netto	1,1	9,2	1,0	9,8	0,8	8,6
Avgifter	0,1	0,8	0,1	0,9	0,1	1,1
Summa	12,0	100,0	10,2	100,0	9,3	100,0

Not: För förklaringar av de olika intäktskällorna, se Tabell 1.

Av Tabell 11 framgår att omslutningen inom verksamhetsområdet successivt ökat under de tre senaste åren, men omslutningen var lägre än inom området Arbets-

²² Det bör dock noteras att till skillnad från Tabell 1, som är uttryckt i 2020 års priser, är Tabell 11 uttryckt i löpande priser.

marknadspolitiska insatser under hela perioden. Förvaltningsanslaget finansierar ca 90 procent av verksamheten inom området, men betydelsen av Anslag ap 2 har ökat relativt Anslag ap 1. Närmare 10 procent finansieras via externa forskningsanslag (Bidrag, netto).

Fördelningen av använda medel på direkta och indirekta kostnader redovisas i Tabell 12. Av tabellen framgår att de indirekta kostnaderna har ökat mer än de direkta kostnaderna mellan 2018 och 2020.

Tabell 12 Resursåtgång på verksamhetsområdet Arbetsmarknadens funktionssätt, mätt som direkta och indirekta kostnader i mkr

	2020	2019	2018
1 Direkta kostnader, mkr	7,2	6,5	6,2
2 Summa indirekta kostnader	4,8	3,7	3,1
3 Totala kostnader, mkr	12,0	10,2	9,3

Av Tabell 13 framgår hur de direkta respektive indirekta kostnadernas *andel* av de totala kostnaderna har utvecklats under samma period. Av redovisningen framgår tydligt att de indirekta kostnaderna ökat som andel av de totala kostnaderna inom verksamhetsområdet.

Tabell 13 Kostnadsstrukturen på verksamhetsområdet Arbetsmarknadens funktionssätt

	2020	2019	2018
1 Direkta kostnader som andel av totala kostnader, %	60,0	63,7	66,7
2 Indirekta kostnader som andel av totala kostnader, %	40,0	36,3	33,3
3 Summa	100,0	100,0	100,0
4 Indirekta kostnader / direkta kostnader, %	66,7	56,9	50,0

Sektionerna A–D i Tabell 14 visar hur prestationer (i termer av rapportekvivalenter) och använda resurser (i termer av kostnader/mkr) samt ett nyckeltal som anger kostnad per prestation eller, annorlunda uttryckt, mkr per rapportekvivalent har utvecklats för de olika projekttyperna inom verksamhetsområdet. I den nedersta sektionen av tabellen (*E. Summa*) redovisas dessa uppgifter för verksamhetsområdet Arbetsmarknadens funktionssätt som helhet.

Av redovisningen framgår att antalet rapportekvivalenter minskat kontinuerligt mellan 2018 och 2020 för verksamhetsområdet som helhet. Parallellt med detta har kostnaderna ökat något varje år. Sammantaget har detta lett till att styckkostnaden per rapportekvivalent har ökat från 0,5 mkr år 2018 till 1,1 mkr år 2020. Trots detta

är styckkostnaderna alltså betydligt lägre inom detta verksamhetsområde än för IFAU:s verksamhet totalt sett (jfr Tabell 6).

En genomgång av utvecklingen inom de olika projekttyperna i Tabell 14 visar att antalet rapportekvivalenter inom respektive projekttyp varierar relativt kraftigt. När det gäller den största och viktigaste projekttypen, *Egeninitierade projekt (interna)*, är utvecklingen av såväl antal rapportekvivalenter som (de låga) styckkostnader emellertid relativt stabil.

Tabell 14 Resultatredovisning efter projekttyp: prestation i rapportekvivalenter per mkr respektive kostnad (mkr) per prestation på verksamhetsområdet Arbetsmarknadens funktionssätt

	2020	2019	2018
A. Regeringsuppdrag			
A.1 Rapportekvivalenter	0,0	0,0	0,0
A.2 Kostnader, mkr	0,0	0,1	0,1
B. Egeninitierade projekt (interna)			
B.1 Rapportekvivalenter	9,5	9,7	8,5
B.2 Kostnader, mkr	9,4	8,9	8,0
B.3 Kostnad / prestation: mkr / rapportekvivalenter	1,0	0,9	0,9
C. Andra uppdrag/projekt			
C.1 Rapportekvivalenter	1,1	0,0	3,1
C.2 Kostnader, mkr	0,2	0,2	0,2
D. Utdelade forskningsbidrag			
D.1 Rapportekvivalenter	0,0	3,1	6,6
D.2 Kostnader, mkr	2,4	1,0	1,0
D.3 Kostnad / prestation: mkr / rapportekvivalenter	–	0,3	0,2
E. Summa			
E.1 Rapportekvivalenter	10,6	12,8	18,2
E.2 Kostnader, mkr	12,0	10,2	9,3
E.3 Kostnad / prestation: mkr / rapportekvivalenter	1,1	0,8	0,5

Not 1: Angående "Rapportekvivalenter", se not till Tabell 2.

Not 2: *Egeninitierade projekt (interna)* omfattar interna projekt samt avhandlingsprojekt till vilka IFAU har bidragit med finansiering, handledning eller forskning (i samarbete med doktoranden).

Not 3: *Andra uppdrag/projekt* är studier som har initierats av andra än regeringen och involverar organisationer utanför IFAU.

Not 4: I kostnaderna ingår såväl direkta som indirekta kostnader. Huvudregeln är att de indirekta kostnaderna fördelas i proportion till de direkta kostnaderna. Detta gäller för projekttyperna *Regeringsuppdrag*, *Andra uppdrag*, samt för *Egeninitierade projekt (interna)* + *Utdelade forskningsbidrag*, dvs. för de två nämnda projekttyperna sammantagna. Eftersom egeninitierade projekt drar betydligt mer indirekta resurser än projekt finansierade med utdelade forskningsbidrag har de indirekta kostnaderna för *Egeninitierade projekt (interna)* + *Utdelade forskningsbidrag* fördelats så att påslaget för indirekta kostnader blir dubbelt så stort för de egeninitierade projekten som för projekt som finansierats med utdelade bidrag.

2.9.1 Huvudresultat i avslutade projekt

De 10,6 rapportekvivalenter som producerades inom verksamhetsområdet under år 2020 motsvarar 10 projekt. Här följer en kortfattad redogörelse för huvudresultaten i dessa. I rubriken anges vilken projekttyp det är frågan om liksom vilken/vilka publiceringar (rapport(er), Working Paper(s) eller avhandling) som projektet har resulterat i.

2.9.1.1 Egeninitierat projekt: Små förändringar i inkomströrlighet mellan föräldrar och barn (Rapport 2020:6)

Det är välkänt att det finns ett statistiskt samband mellan föräldrars och barns inkomster. Barn ärver på sätt och vis en del av sina föräldrars sociala och ekonomiska position i samhället. Sambandet mellan föräldrars och vuxna barns inkomster har varit relativt stabilt i Sverige de senaste årtiondena. Rörligheten i Sverige är hög jämfört med andra länder. Inkomströrligheten i Norden är relativt hög jämfört med exempelvis USA och Storbritannien.

2.9.1.2 Egeninitierat projekt: Familjebildning minskar kvinnors sannolikhet att ha välavlönade jobb med höga krav på närvaro (Rapport 2020:11, Working Paper 2020:9)

Efter första barnets födelse ökar kvinnors frånvaro från arbetet relativt mäns. Samtidigt minskar kvinnors sannolikhet att ha ett jobb där de är ensamma om sin kompetens på arbetsplatsen, så kallade nyckelpersoner, medan män är relativt opåverkade. I rapporten följs 50 000 par som fick sitt första barn tillsammans under åren 1999–2007.

2.9.1.3 Egeninitierat projekt: De flesta barn har i vuxen ålder högre inkomst än sina föräldrar (Rapport 2020:13, Working Paper 2020:11)

Två tredjedelar av de vuxna i Sverige har högre inkomster än vad deras föräldrar hade vid samma ålder. När de som föddes i Sverige runt 1980 var 30 år bodde cirka 70 procent i hushåll som hade en högre inkomst än vad föräldrahushållet hade vid motsvarande ålder. Andelen som hade en högre *disponibel* inkomst (dvs. inkomst efter skatter och bidrag) än föräldrarna var något högre, cirka 75–80 procent. Rapportförfattarna jämför också inkomströrligheten i Sverige med en rad andra länder, så kallad absolut inkomströrlighet. Sverige har något lägre absolut inkomströrlighet än Norge och Finland, men betydligt högre än USA och Kanada.

2.9.1.4 Egeninitierat projekt: Delad kunskap ökar produktiviteten på arbetsplatsen (Working Paper 2020:14)

När kunniga kollegor delar med sig av sin kunskap ökar arbetsplatsens produktivitet och löner. Lönenivån hos de anställda ökar med 0,3 procent på ett års sikt när kollegornas utbildningsnivå ökar med 10 procentenheter. Yngre anställda lär sig mer av kollegorna och effekten av kollegornas utbildning är större för dem som arbetar i yrken där de interagerar med sina kollegor än i yrken med ensamarbete.

Forskaren gör först en teoretisk modell som sedan används på manliga anställda (21–65 år) i Sverige under åren 1987–2012.

2.9.1.5 Egeninitierat projekt: Skillnader i risktagande förklarar inte mycket av könslönegapet (Rapport 2020:16, Working Paper 2020:16)

Löneskillnaderna mellan könen har mycket lite att göra med kvinnors och mäns olika benägenhet att ta risker. Riskbenägenhet mäts utifrån hur riskfyllda individernas finansiella placeringar är. Högavlönade och män tar större finansiella risker, medan kvinnor tar färre risker. Könslönegapet krymper endast med cirka tre procent när man tar hänsyn till att män och kvinnor är olika riskbenägna.

2.9.1.6 Egeninitierat projekt: Arbetsgivarkontakter viktiga för ungdomars första riktiga jobb (Rapport 2020:18, Working Paper 2020:17)

Sommar- och extrajobb är en viktig inkörsport till det första varaktiga jobbet för yrkesutbildade gymnasieelever. Om arbetsgivaren lägger ner sin verksamhet blir arbetsmarknadsinträdet svårare. Jämfört med sina klasskamrater hade ungdomar som förlorade en arbetsgivarkontakt genom att arbetsplatsen lades ner cirka 3 procentenheter lägre sannolikhet att hitta ett varaktigt jobb och 13 procent lägre arbetsinkomster direkt efter gymnasiet.

2.9.1.7 Andra uppdrag: Förlängd föräldraledighet kan få oavsiktliga konsekvenser (Rapport 2020:19, Working Paper 2020:18)

När föräldraledigheten förlängdes med tre månader år 1989 var kvinnorna föräldralediga längre. Det ledde till att arbetsgivarnas lönekostnader ökade. Företagen nyanställde och redan anställda arbetade mer. Nettoeffekten innebar en ökning av lönekostnaderna med motsvarande 0,6 heltidstjänster per år i ett företag av genomsnittlig storlek. Det kan i förlängningen leda till lägre löner för kvinnor då man utifrån nationalekonomisk teori kan förvänta sig att företagen tar hänsyn till kostnaderna för föräldraledigheten när de beslutar om nyanställningar, ingångslöner eller löneutveckling, resonerar forskarna.

2.9.1.8 Egeninitierat projekt: Utvecklingen på framtidens arbetsmarknad (Working Paper 2020:19)

Arbetsmarknaden polariseras. Automatisering och artificiell intelligens ökar efterfrågan på individer med lång utbildning och goda förmågor samt på lågavlönade i servicesektorn. Samtidigt försvinner fler arbeten i mellanskiktet, vilket leder till färre jobb och en minskad efterfrågan på arbetskraft i traditionella yrken. I en litteraturöversikt dras slutsatsen att den artificiella intelligensen troligen inte kommer leda till minskade löner eller fallande sysselsättning, men till ökade löneskillnader mellan olika yrken.

2.9.1.9 Egeninitierat projekt: Gigjobb – ingen dörröppnare för invandrare (Rapport 2020:22, Working Paper 2020:23)

10 000 fiktiva jobbsökningar skickades till arbetsgivare som annonserat efter personal inom service-, omsorgs- och försäljningsyrken. Namn och erfarenhet varierades. Arbetsgivarna kontaktade jobbsökare med arabisk klingande namn i ungefär 10 procent av fallen. Tidigare arbetslivserfarenhet spelade ingen roll för sannolikheten att kontaktas. Arbetsgivarna kontaktade ungefär 21 procent av dem med svensk klingande namn som uppgav att de hade haft ett traditionellt jobb det senaste året. De som haft ett gigjobb eller uppgav att de varit arbetslösa kontaktades mer sällan. Skillnaderna i den senare gruppen är dock relativt små och bör tolkas försiktigt.

2.9.1.10 Avhandling (del av): Betydelsen av sociala nätverk för matchningen på arbetsmarknaden varierar med konjunkturläget (Dissertation Series 2020:1)

Författarna finner att en tredjedel av anställningarna efter gymnasiet sker på arbetsplatser där den nyanställda har arbetat under gymnasiestudierna. De visar också att om medarbetare på en arbetsplats byter anställning till en annan arbetsplats tenderar andra medarbetare att följa efter. Dessa mönster är mycket tydligare i lågkonjunkturer än i högkonjunkturer, vilket innebär att sociala nätverk är viktigare i dåliga tider än i goda tider.

2.10 Verksamhetsområdet Effekter av utbildningssatsningar

Detta avsnitt inleds med en redovisning av omslutningen (uppdelad på finansieringskällor) inom verksamhetsområdet *Effekter av utbildningsinsatser*. Redovisningen i Tabell 15 motsvarar redovisningen i Tabell 1 för IFAU:s verksamhet i sin helhet.²³ Därefter redovisas verksamhetsområdets kostnader och kostnadsstruktur i Tabell 16 och 17 (analogt med Tabell 3 och 4 för IFAU:s verksamhet som helhet). Prestationer (dvs. rapportekvivalenter) relateras till förbrukade resurser (kostnaden i mkr) efter projekttyp i Tabell 18 (analogt med Tabell 6 för IFAU:s hela verksamhet som helhet). Kapitlets sista del innehåller korta beskrivningar av huvudresultaten i de projekt som har publicerats inom verksamhetsområdet under år 2020.

²³ Det bör dock noteras att till skillnad från Tabell 1, som är uttryckt i 2020 års priser, är Tabell 7 uttryckt i löpande priser.

Tabell 15 Omslutningen på verksamhetsområdet Effekter av utbildningssatsningar

	2020		2019		2018	
<i>Finansiering</i>	<i>mkr</i>	<i>%</i>	<i>mkr</i>	<i>%</i>	<i>mkr</i>	<i>%</i>
Anslag ap 1	13,4	67,3	13,4	67,3	14,3	71,5
Anslag ap 3	2,8	14,1	2,9	14,6	3,0	15,0
Bidrag, netto	3,6	18,1	3,5	17,6	2,5	12,5
Avgifter	0,1	0,5	0,1	0,5	0,2	1,0
Summa	19,9	100,0	19,9	100,0	20,0	100,0

Not: För förklaringar av de olika finansieringskällorna, se Tabell 1.

Tabell 15 visar att omslutningen av verksamhetsområdet *Effekter av utbildningssatsningar* har varit påtagligt stabil under de tre senaste åren. De olika finansieringskällornas relativa betydelse har dock förändrats marginellt under samma period. Externa forskningsanslag (Bidrag, netto) har ökat över tid, och är en förutsättning för områdets omfattning.

Fördelningen av använda medel på direkta och indirekta kostnader redovisas i Tabell 16. Där framgår att såväl de direkta som indirekta kostnaderna varit påtagligt stabila under de tre senaste åren.

Tabell 16 Resursåtgång på verksamhetsområdet Effekter av utbildningssatsningar, mätt som direkta och indirekta kostnader i mkr.

	2020	2019	2018
1 Direkta kostnader, mkr	13,2	13,3	13,9
2 Summa indirekta kostnader	6,7	6,6	6,1
3 Totala kostnader, mkr	19,9	19,9	20,0

Av Tabell 17 framgår hur de direkta och indirekta kostnaderna, som *andel* av de totala kostnaderna, utvecklades under samma period.

Tabell 17 Kostnadsstrukturen på verksamhetsområdet Effekter av utbildningssatsningar

	2020	2019	2018
1 Direkta kostnader som andel av totala kostnader, %	66,3	66,8	69,5
2 Indirekta kostnader som andel av totala kostnader, %	33,7	33,2	30,5
3 Summa	100,0	100,00	100,0
4 Indirekta kostnader / direkta kostnader, %	50,8	49,6	43,9

Sektionerna A–D i Tabell 18 visar hur prestationer (i termer av rapportekvivalenter) och använda resurser (i termer av kostnader/mkr) samt det nyckeltal som anger kostnaden per prestation (eller, annorlunda uttryckt, mkr per rapportekvivalent) har utvecklats inom de olika projektyperna under de tre senaste åren. I den nedersta sektionen av tabellen (*E. Summa*) redovisas dessa uppgifter för verksamhetsområdet Effekter av utbildningssatsningar som helhet.

Av Tabell 18 framgår att antalet rapportekvivalenter inom projektypen *Egen-initierade projekt (interna)* har ökat samtidigt som kostnaderna varit konstanta. Projektypen *Utdelade forskningsbidrag* karakteriseras av stora svängningar i antal rapportekvivalenter, medan kostnaderna är stabila. Sammantaget, för verksamhetsområdet som helhet, är såväl det totala antalet rapportekvivalenter som styckkostnaderna inom verksamhetsområdet relativt oförändrade jämfört med 2019 men jämfört med 2018 är antalet rapportekvivalenter avsevärt högre och styckkostnaderna lägre år 2020.

Tabell 18 Resultatredovisning efter projekttyp: prestation i rapportekvivalenter per mkr respektive kostnad (mkr) per prestation på verksamhetsområdet Effekter av utbildnings-satsningar

	2020	2019	2018
<i>A. Regeringsuppdrag</i>			
A.1 Rapportekvivalenter	0,0	0,0	1,0
A.2 Kostnader, mkr	0,0	0,2	0,6
<i>B. Egeninitierade projekt (interna)</i>			
B.1 Rapportekvivalenter	10,3	7,6	4,1
B.2 Kostnader, mkr	15,2	15,1	14,5
B.3 Kostnad / prestation: mkr / rapportekvivalenter	1,5	2,0	3,5
<i>C. Andra uppdrag/projekt</i>			
C.1 Rapportekvivalenter	0,0	0,0	1,1
C.2 Kostnader, mkr	0,0	0,0	0,0
<i>D. Utdelade forskningsbidrag</i>			
D.1 Rapportekvivalenter	1,1	4,2	2,0
D.2 Kostnader, mkr	4,7	4,6	4,9
D.3 Kostnad / prestation: mkr / rapportekvivalenter	4,3	1,1	2,4
<i>E. Summa</i>			
E.1 Rapportekvivalenter	11,4	11,8	8,2
E.2 Kostnader, mkr	19,9	19,9	20,0
E.3 Kostnad / prestation: mkr / rapportekvivalenter	1,7	1,7	2,4

Not 1: Angående "Rapportekvivalenter", se not till Tabell 2.

Not 2: *Egeninitierade projekt (interna)* omfattar interna projekt samt avhandlingsprojekt till vilka IFAU har bidragit med finansiering, handledning eller forskning (i samarbete med doktoranden).

Not 3: *Andra uppdrag/projekt* är studier som har initierats av andra än regeringen och involverar organisationer utanför IFAU.

Not 4: I kostnaderna ingår såväl direkta som indirekta kostnader. Huvudregeln är att de indirekta kostnaderna fördelas i proportion till de direkta kostnaderna. Detta gäller för projekttyperna *Regeringsuppdrag*, *Andra uppdrag*, samt för *Egeninitierade projekt (interna)* + *Utdelade forskningsbidrag*, dvs. för de två nämnda projekttyperna sammantagna. Eftersom egeninitierade projekt drar betydligt mer indirekta resurser än projekt finansierade med utdelade forskningsbidrag har de indirekta kostnaderna för *Egeninitierade projekt (interna)* + *Utdelade forskningsbidrag* fördelats så att påslaget för indirekta kostnader blir dubbelt så stort för de egeninitierade projekten som för projekt som finansierats med utdelade bidrag.

2.10.1 Huvudresultat i avslutade projekt

De 11,4 rapportekvivalenter som producerades inom verksamhetsområdet under 2020 motsvarar 11 projekt. Här följer en kortfattad redogörelse för huvudresultaten i dessa. I rubriken anges vilken projektyp det är frågan om liksom vilken/vilka publiceringar (rapport(er), Working Paper(s) eller avhandling) som projektet har resulterat i.

2.10.1.1 Egeninitierat projekt: Kommunernas insatser för nyanlända elever (Rapport 2020:2)

En enkät genomförd våren 2018 visar att många kommunala huvudmän har gjort insatser för att säkra kvaliteten på utbildningen för nyanlända elever i grundskolan efter 2015. En majoritet har anställt samordnare och upprättat planer för mottagandet av nyanlända elever. Kommunerna har även ordnat kompetensutveckling i språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt för personal på skolor med många nyanlända. Drygt hälften samordnar nätverk för att personal på skolor med många nyanlända elever ska kunna träffas

2.10.1.2 Egeninitierat projekt: Minskad lärarrörlighet och något förbättrade studieresultat på skolor med förstelärare (Rapport 2020:3, Working Paper 2020:2)

Skolor som har förstelärare har lägre personalomsättning. Lärarna byter mer sällan arbetsplats och de lämnar inte läraryrket lika ofta som lärare på skolor som saknar förstelärare. Både förstelärarna och de lärare som inte befordras stannar i högre utsträckning än på andra skolor. Förstelärarna tycks ha bidragit till att göra läraryrket mer attraktivt. Skolor med förstelärare förbättrar sina resultat på nationella proven i svenska, engelska och matematik i årskurs 3 och 6 något. Utvärderingen omfattar knappt 3 000 kommunala grundskolor under reformens första år 2013–2016. Rapportförfattarna jämför skolor som infört respektive ännu inte infört förstelärartjänster.

2.10.1.3 Egeninitierat projekt: Information om betydelsen av kompetensutveckling ökade antalet deltagare i utbildning (Working Paper 2020:3)

År 2014 informerades 10 000 slumpvis utvalda anställda vid företag med mindre än 250 anställda i Tyskland om vikten av vidareutbildning. En utskickad broschyr gav både information om betydelsen av vidareutbildning och livslångt lärande generellt, samt information om en specifik subventionerad yrkesutbildning. Informationen bidrog inte till att fler deltog i den specifika utbildningen, men fler av dem som var under 45 år deltog i andra sorters kompetensutveckling som en följd av informationen.

2.10.1.4 Egeninitierat projekt: Förskolan förbättrar skolbarns fysiska och psykiska hälsa (Working Paper 2020:5)

År 2002 infördes maxtaxereformen. Förutom att förskoleavgiften blev lägre fick barn till föräldralediga och arbetslösa rätt att vara i förskolan i 15 timmar per vecka.

Det ledde till att andelen barn som gick i förskola ökade från 70 till 85 procent vilket medförde att barnens fysiska och psykiska hälsa förbättrades i lågstadiet. Förbättringen av psykisk hälsa var särskilt stor bland barn som växte upp i familjer med låg socioekonomisk status och i de kommuner där avgifterna sänktes mest. Analysen utgår från registerdata för Skåne 1999–2008.

2.10.1.5 Egeninitierat projekt: Skolans ökade resultatskillnader beror på förändrad elevsammansättning (Rapport 2020:7)

De senaste 30 åren har skolan blivit allt mer socialt och etniskt segregerad. Det beror huvudsakligen på ett mer segregat boende, men förstärks av skolvalet. Resultatskillnaderna mellan skolor ökar, men familjebakgrundens betydelse för svenskfödda elevers resultat är oförändrad. Elever med sämre förutsättningar går på skolor med fler lärare per elev, men lärarna är i lägre utsträckning behöriga. Det finns inget som tyder på att huvudmän försöker styra lärarkompetens efter behov – utbildade och erfarna lärare undervisar oftare på skolor med goda elevförutsättningar. Rapportförfattarna konstaterar vidare att tillgången till gymnasieutbildning har blivit mindre likvärdig och att genomströmningen i gymnasieskolan är betydligt lägre idag än tidigare.

2.10.1.6 Egeninitierat projekt: Resultat på högskoleprovet påverkar utbildningsval (Rapport 2020:9, Working Paper 2020:8)

Ungdomar som har nästan lika många rätta svar på högskoleprovet men som fått olika (normerade) provresultat gör olika högskoleval. De som fått något bättre provresultat påbörjar och avslutar oftare sina studier än jämförelsegruppen som fått ett lägre (normerat) provresultat. De som fått ett högre resultat väljer också inriktningar som är svårare att komma in på. Barn till högskoleutbildade föräldrar förändrar framförallt var och vad de läser, medan ett högre provresultat ökar chanserna att överhuvudtaget läsa på högskolan för barn till föräldrar med lägre utbildning. Rapportförfattarna studerar ungdomar som skrev högskoleprovet 1994–2006.

2.10.1.7 Egeninitierat projekt: Nationalekonomisk forskning om skolan – en introduktion till utbildningsekonomi (Rapport 2020:10)

I en översikt presenteras ett urval av de viktigaste forskningsfrågorna inom fältet utbildningsekonomi. Vikten av förskola, att det är svårt att dra slutsatser om klasskompisarnas betydelse för elevernas resultat och att en erfaren lärare ofta är en bra lärare är några viktiga slutsatser.

2.10.1.8 Egeninitierat projekt: Får fler kvinnliga mattelärare på högstadiet fler flickor att välja matterelaterade ämnen? (Rapport 2020:12, Working Paper 2020:10)

Fler kvinnliga matematik- och NO-lärare på högstadiet påverkar inte hur stor andel av alla flickor som sedan läser matematikrelaterade ämnen på gymnasiet. Ämnesvalen till högre utbildning påverkades endast i liten grad. Effekten mäts genom att studera syskon från samma familj. Alla elever som är födda 1982–1995

och som har slutfört grundskolan i Sverige vid 15–17 års ålder ingår i studien. Totalt följs cirka 1 000 000 elever som tillhör omkring 430 000 familjer.

2.10.1.9 Utdelat forskningsbidrag: Högutbildade behandlas bättre i kontakter med kommunal förvaltning (Rapport 2020:14, Working Paper 2020:12)

Skoladministratörer i alla svenska kommuner fick i ett experiment e-post från en fiktiv individ som bland annat ställde frågor om skolval. Forskarna som skickade e-posten varierade brevens språk kvalitet samt avsändarens namn och yrkestitel. De finner att högutbildade bemöttes vänligare och fick mer information vid kontakter med kommunadministratörerna. De fick ingen tydlig bild av om etnisk diskriminering förekom.

2.10.1.10 Egeninitierat projekt: Nioårig grundskola för alla bidrog till förbättrade livschanser (Working Paper 2020:15)

Grundskolereformen 1962 utjämnade skolbarns livschanser i flera avseenden. I en översikt visas att barn från socioekonomiskt svagare hem gick i skolan längre. Reformen ledde även till högre inkomster och till lägre kriminalitet, ett förändrat finansiellt agerande och (bland elever med arbetarbakgrund) ett ökat politiskt deltagande. Barn från välutbildade familjer gynnades i genomsnitt något mindre av reformen. Grundskolereformen genomfördes stegvis i landets kommuner vilket har gjort att det funnits goda förutsättningar att utvärdera reformen.

2.10.1.11 Avhandling (Del av): Om längre utbildning minskar arbetsgivar-kontakternas betydelse för övergången från skola till arbetsliv beror på elevernas familjebakgrund (Dissertation series 2020:1)

Den försöksverksamhet som föregick gymnasiereformen Lpf94 innebar att jämförbara elever på jämförbara yrkesprogram i olika kommuner hade två respektive tre års utbildning. I studien undersöks om denna variation i utbildningstid påverkade betydelsen av föräldrakontakter för övergången från skola till arbetsliv. Författaren finner att föräldrakontakternas betydelse minskade för barn med välutbildade föräldrar men inte för barn med lågutbildade föräldrar.

2.11 Verksamhetsområdet Socialförsäkringens arbetsmarknads-effekter

Verksamhetsområdet *Socialförsäkringens arbetsmarknadseffekter* skiljer sig från de övriga såtillvida att IFAU inte har erhållit anslag för att dela ut forskningsbidrag inom området. Projekttyperna inom verksamhetsområdet omfattar således *Regeringsuppdrag, Egeninitierade projekt (interna)* samt *Andra uppdrag/projekt*.

Kapitlet inleds med en redovisning av omslutningen (uppdelad på finansieringskällor) inom verksamhetsområdet *Socialförsäkringens arbetsmarknads-effekter*. Redovisningen i Tabell 19 motsvarar redovisningen i Tabell 1 för IFAU:s verksamhet i sin helhet.²⁴ Därefter redovisas verksamhetsområdets kostnader och kostnadsstruktur i Tabell 20 och 21 (analogt med Tabell 3 och 4 för IFAU:s verksamhet som helhet). Prestationer (dvs. rapportekvivalenter) relateras till förbrukade resurser (kostnaden i mkr) efter projekttyp i Tabell 22 (analogt med Tabell 6 för IFAU:s hela verksamhet som helhet). Kapitlets sista del innehåller korta beskrivningar av huvudresultaten i de projekt som har publicerats inom verksamhetsområdet under år 2020.

Tabell 19 Omslutning på verksamhetsområdet Socialförsäkringens arbetsmarknads-effekter

	2020		2019		2018	
	<i>mkr</i>	%	<i>Mkr</i>	%	<i>mkr</i>	%
<i>Finansiering</i>						
Anslag Ap 1	4,4	52,4	2,9	61,7	1,7	44,7
Bidrag, netto	2,5	29,8	1,0	21,3	1,6	42,1
Avgifter	1,5	17,8	0,8	17,0	0,5	13,2
Summa	8,4	100,0	4,7	100,0	3,8	100,0

Not: För förklaringar av de olika finansieringskällorna, se Tabell 1.

I termer av omslutning är Socialförsäkringens arbetsmarknadseffekter IFAU:s minsta verksamhetsområde. Av Tabell 19 framgår dock att omslutningen ökat kraftigt mellan 2018 och 2020.

Jämfört med övriga verksamhetsområdena utgör extern finansiering (Bidrag, netto samt Avgifter) en större andel av omslutningen. Detta förklaras till en del av att IFAU inte delar ut några forskningsbidrag detta område, men framför allt av en mer omfattande finansiering i form av forskningsanslag (Bidrag, netto) och ersättning för uppdragsforskning (Avgifter).

Fördelningen av använda medel på direkta och indirekta kostnader redovisas i Tabell 20. Av Tabell 21 framgår hur de direkta och indirekta kostnaderna, som *andel* av de totala kostnaderna, utvecklades under samma period. Av tabellerna framgår att både de direkta och indirekta kostnaderna ökade mellan 2019 och 2020,

²⁴ Det bör dock noteras att till skillnad från Tabell 1, som är uttryckt i 2020 års priser, är Tabell 19 uttryckt i löpande priser.

men att andelen direkta/indirekta kostnader var i princip oförändrad mellan 2019 och 2020.

Tabell 20 Resursåtgång på verksamhetsområdet Socialförsäkringens arbetsmarknadseffekter, mätt som direkta och indirekta kostnader i mkr

		2020	2019	2018
1	Direkta kostnader, mkr	5,6	3,1	2,6
2	Summa indirekta kostnader	2,8	1,6	1,2
3	Totala kostnader, mkr	8,4	4,7	3,8

Tabell 21 Kostnadsstrukturen på verksamhetsområdet Socialförsäkringens arbetsmarknadseffekter

		2020	2019	2018
1	Direkta kostnader som andel av totala kostnader, %	66,7	66,0	68,4
2	Indirekta kostnader som andel av totala kostnader, %	33,3	34,0	31,6
3	Summa	100,0	100,0	100,0
4	Indirekta kostnader / direkta kostnader, %	50,0	51,6	46,2

Sektionerna A–D i Tabell 22 visar hur prestationer (i termer av rapportekvivalenter) och använda resurser (i termer av kostnader/mkr) samt ett nyckeltal som anger kostnad per prestation (eller, annorlunda uttryckt, mkr per rapportekvivalent) har utvecklats för de olika projekttyperna inom verksamhetsområdet. I den nedersta sektionen av tabellen (*E. Summa*) redovisas dessa uppgifter för verksamhetsområdet som helhet.

Av Tabell 22 framgår att antalet rapportekvivalenter inom verksamhetsområdet ökade år 2020 jämfört med 2019, även om antalet var lägre än 2018. Jämfört med år 2017, då antalet uppgick till 6,1, ligger emellertid antalet på i princip samma nivå. Styckkostnaden per rapportekvivalent har historiskt varit mycket lägre för detta verksamhetsområde än för IFAU:s verksamhet som helhet. Så är det inte längre, vilket bland annat förklaras av att antalet involverade externa forskare (som inte avlönas av IFAU) inom detta område nu är lägre än tidigare.

Tabell 22 Resultatredovisning efter projekttyp: prestation i rapportekvivalenter per mkr respektive kostnad (mkr) per prestation på verksamhetsområdet Socialförsäkringens arbetsmarknadseffekter

	2020	2019	2018
<i>A. Regeringsuppdrag</i>			
A.1 Rapportekvivalenter	1,0	0,0	0,0
A.2 Kostnader, mkr	2,4	1,1	0,0
<i>B. Egeninitierade projekt (interna)</i>			
B.1 Rapportekvivalenter	5,3	4,2	8,1
B.2 Kostnader, mkr	6,0	3,2	3,2
B.3 Kostnad / prestation: mkr / rapportekvivalent	1,1	0,8	0,4
<i>C. Andra uppdrag/projekt</i>			
C.1 Rapportekvivalenter	0,0	0,0	1,0
C.2 Kostnader, mkr	0,0	0,4	0,6
<i>D. Summa</i>			
D.1 Rapportekvivalenter	6,3	4,2	9,1
D.2 Kostnader, mkr	8,4	4,7	3,8
D.3 Kostnad / prestation: mkr / rapportekvivalent	1,3	1,1	0,4

Not 1: Angående "Rapportekvivalenter", se not till Tabell 2.

Not 2: *Egeninitierade projekt (interna)* omfattar interna projekt samt avhandlingsprojekt till vilka IFAU har bidragit med finansiering, handledning eller forskning (i samarbete med doktoranden).

Not 3: *Andra uppdrag/projekt* är studier som har initierats av andra än regeringen och involverar organisationer utanför IFAU.

Not 4: I kostnaderna ingår såväl direkta som indirekta kostnader. Huvudregeln är att de indirekta kostnaderna fördelas i proportion till de direkta kostnaderna. Detta gäller för projektyperna *Regeringsuppdrag*, *Andra uppdrag*, samt för *Egeninitierade projekt (interna)* + *Utdelade forskningsbidrag*, dvs. för de två nämnda projektyperna sammantagna. Eftersom egeninitierade projekt drar betydligt mer indirekta resurser än projekt finansierade med utdelade forskningsbidrag har de indirekta kostnaderna för *Egeninitierade projekt (interna)* + *Utdelade forskningsbidrag* fördelats så att påslaget för indirekta kostnader blir dubbelt så stort för de egeninitierade projekten som för projekt som finansierats med utdelade bidrag.

2.11.1 Huvudresultat i avslutade projekt

De 6,3 rapportekvivalenter som producerades inom verksamhetsområdet under år 2019 motsvarar 6 projekt. Här följer en kortfattad redogörelse för huvudresultaten i dessa. I rubriken anges vilken projekttyp det är frågan om liksom vilken/vilka publiceringar (rapport(er), Working Paper(s) eller avhandling) som projektet har resulterat i.

2.11.1.1 Egeninitierat projekt: Föräldrars ohälsa påverkar inte vuxna barns sysselsättning (Rapport 2020:1, Working Paper 2020:1)

Vuxna barns sysselsättning och inkomst påverkas inte av att ha en äldre förälder som drabbas av stroke eller är i slutskedet av livet. Det skiljer Sverige från andra länder, där särskilt kvinnor tenderar att gå ner i arbetstid i liknande situationer. Döttrars sjukskrivning ökar något när en förälder dör, men effekten är liten och

övergående. Rapportförfattaren studerar vuxna barn (35–65 år) vars föräldrar var ensamstående och drabbades av stroke 1995–2005 (44 000 personer) eller avled (ca 600 000 personer) under åren 1995–2008.

2.11.1.2 Egeninitierat projekt: Rätt till begränsad föräldraledighet kan öka kvinnors arbetskraftsdeltagande (Working Paper 2020:6)

När en inkomstgrundad föräldraledighet infördes i Tyskland 2007 ökade arbetskraftsdeltagandet bland kvinnor med små barn (2–3-år). Det första året efter födseln fanns ingen statistiskt säkerställd effekt, men när ersättningen upphörde gick en större andel av alla mammor tillbaka till arbetsmarknaden. Effekterna var stora. Arbetskraftsdeltagandet bland dem som fick kortare betald ledighet var tre gånger högre än före reformen. Studien bygger på registerdata och ett omfattande enkätmaterial.

2.11.1.3 Egeninitierat projekt: Kvinnors dubbla ansvar för arbete och familj påverkar deras hälsa senare i livet (Rapport 2020:8, Working Paper 2020:7)

Kvinnors dubbla ansvar för både arbete och familj ökar den stressrelaterade dödligheten och förkortar livslängden. Rapportförfattarna jämför kvinnor som vid den första födseln fick tvillingar med kvinnor som istället födde ett barn. De som fick tvillingar hade en 13 procent högre dödlighet i stressrelaterade diagnoser som hjärtattacker och stroke, samt dödsorsaker relaterade till rökning såsom lungcancer och KOL. Kvinnorna i studien föddes mellan 1925 och 1935 och fick sina första barn under perioden 1950–1970. Hälsa mäts som mortalitet i åldern 55–85 år.

2.11.1.4 Regeringsuppdrag: Sociala förmåner bland utrikes och inrikes födda (Rapport 2020:15)

Under perioden 1990–2016 tog utrikes födda del av sociala förmåner i högre grad än vad jämförbara inrikes födda gjorde. Då utrikes födda ofta har en svag ställning på arbetsmarknaden får de exempelvis oftare olika stöd för arbetslöshet och studier samt ekonomiskt bistånd. I början av tiden i Sverige har utrikes födda i mindre utsträckning förmåner som baseras på tidigare förvärvsarbete som sjuk- och föräldrapenning, men andelen ökar med tid i Sverige. Historiskt har utrikes födda varit överrepresenterade bland dem som fått del av sjuk- och aktivitetsersättning, men skillnaderna mellan utrikes och inrikes födda har minskat på senare år.

2.11.1.5 Egeninitierat projekt: Minskar sjukersättningskostnaderna om arbetsgivarna tar större ekonomiskt ansvar? (Rapport 2020:17)

Rapportförfattarna diskuterar den intressekonflikt som kan uppstå när staten, inte arbetsgivarna, betalar sjukersättningskostnaderna för anställda som blir långvarigt sjuka eller funktionsnedsatta. Om kommuner och regioner får ta ett större ansvar för sjukersättningen genom ett så kallat självförsäkringssystem skulle det kunna leda till lägre ohälsotal utan att kommunsektorn som helhet får extra kostnader, är deras slutsats.

2.11.1.6 Egeninitierat projekt: De ekonomiskt mest utsatta vet minst om pensionen (Rapport 2020:23, Working Paper 2020:24)

70 procent av alla pensionssparare anser att de har otillräcklig kunskap om hur de kan påverka sin pension. De flesta som svarat på den enkät som ligger till grund för rapporten saknar viktig kunskap och har även bristfällig inblick i sitt eget sparande. Ekonomiskt svaga grupper som yngre, lågutbildade och låginkomsttagare vet minst. Pensionskunskaperna är lägre bland kvinnor än bland män. De som har sämre kunskap har också förberett sig i mindre utsträckning. Enkäten genomfördes 2017–18 med 3000 svenskar.

2.12 Aggregerade intäkter och kostnader inom olika verksamhetsområden

I Tabell 23 återfinns en översiktlig bild av intäkter och kostnader för IFAU:s fyra verksamhetsområden. Intäkter och kostnader är uppdelade på två huvudkategorier vardera.

Det första intäktsslaget, *Intäkter av anslag*, utgör summan av intäkter från Anslag ap 1, Anslag ap 2 och Anslag ap 3. Det andra intäktsslaget, *Andra intäkter än anslag*, utgör summan av intäkter i form av forskningsanslag respektive ersättning för uppdragsforskning.²⁵

Uppgifterna om Intäkter av anslag och Andra intäkter än anslag per verksamhetsområde har hämtats från Tabell 7, 11, 15 och 19 genom att summera beloppen från olika verksamhetsområden. Notera att uppgifterna i Tabell 23 överensstämmer med Tabell 1 för år 2020 men inte för 2019 och 2018, eftersom uppgifterna i Tabell 1 är uttryckta i 2020 års priser medan uppgifterna i Tabell 23 är uttryckta i löpande priser. Totalerna för 2018 och 2019 stämmer dock med Tabell 1 i årsredovisningarna för 2018 respektive 2019.

Definitionen av kostnadsslagen i Tabell 23 (dvs. direkta samt indirekta kostnader) förklaras i avsnitt 2.3. Kostnadsuppgifterna är hämtade från Tabell 8, 12, 16 och 20. Totalkostnaderna har erhållits genom summering över verksamhetsområden. Totalerna i Tabell 23 motsvarar uppgifterna i Tabell 3.

Av Tabell 23 framgår att omslutningen varierat mellan 2018 och 2020 inom alla verksamhetsområden utom Effekter av utbildningssatsningar. Under den aktuella tidsperioden har omslutningen ökat inom verksamhetsområdena Arbetsmarknadens funktionssätt och Socialförsäkringens arbetsmarknadseffekter, men den tidsperiod som tabellen omfattar är för kort för att det ska vara möjligt att uttala sig om någon tydlig trend.

²⁵ De olika anslagsposterna och intäktsslagen beskrivs i anslutning till Tabell 1.

Tabell 23 Intäkter och kostnader fördelade på verksamhetsområden, mkr

	2020	2019	2018
Arbetsmarknadspolitiska insatser			
Intäkter av anslag	10,9	12,9	13,7
Andra intäkter än anslag	3,1	3,4	3,7
<i>Summa intäkter</i>	<i>14,0</i>	<i>16,3</i>	<i>17,4</i>
Direkta kostnader	9,0	10,5	11,6
Indirekta kostnader	5,0	5,8	5,8
<i>Summa kostnader</i>	<i>14,0</i>	<i>16,3</i>	<i>17,4</i>
Arbetsmarknadens funktionssätt			
Intäkter av anslag	10,8	9,1	8,4
Andra intäkter än anslag	1,2	1,1	0,9
<i>Summa intäkter</i>	<i>12,0</i>	<i>10,2</i>	<i>9,3</i>
Direkta kostnader	7,2	6,5	6,2
Indirekta kostnader	4,8	3,7	3,1
<i>Summa kostnader</i>	<i>12,0</i>	<i>10,2</i>	<i>9,3</i>
Effekter av utbildningssatsningar			
Intäkter av anslag	16,1	16,3	17,3
Andra intäkter än anslag	3,8	3,6	2,7
<i>Summa intäkter</i>	<i>19,9</i>	<i>19,9</i>	<i>20,0</i>
Direkta kostnader	13,2	13,3	13,9
Indirekta kostnader	6,7	6,6	6,1
<i>Summa kostnader</i>	<i>19,9</i>	<i>19,9</i>	<i>20,0</i>
Socialförsäkringens arbetsmarknadseffekter			
Intäkter av anslag	4,4	2,9	1,7
Andra intäkter än anslag	4,0	1,8	2,1
<i>Summa intäkter</i>	<i>8,4</i>	<i>4,7</i>	<i>3,8</i>
Direkta kostnader	5,6	3,1	2,6
Indirekta kostnader	2,8	1,6	1,2
<i>Summa kostnader</i>	<i>8,4</i>	<i>4,7</i>	<i>3,8</i>
Totalt			
Intäkter av anslag	42,2	41,3	41,0
Andra intäkter än anslag	12,1	9,8	9,5
<i>Summa intäkter</i>	<i>54,3</i>	<i>51,1</i>	<i>50,5</i>
Direkta kostnader	35,0	33,4	34,2
Indirekta kostnader	19,3	17,7	16,3
<i>Summa kostnader</i>	<i>54,3</i>	<i>51,1</i>	<i>50,5</i>

Not: För åren 2019 och 2018 överensstämmer inte Totala intäkter av anslag och Andra intäkter än anslag med motsvarande uppgifter i Tabell 1, p.g.a. att uppgifterna i Tabell 1 är i 2020 års priser medan uppgifterna i denna tabell är uttryckta i löpande priser.

3 Informationsspridning

Av IFAU:s instruktion framgår att IFAU ska sprida information om resultaten av institutets utvärderingar och studier till andra myndigheter och intressenter. Uppgiften är en integrerad del av IFAU:s verksamhet, vilket innebär att informationsspridningen intäkter och kostnader utgör en del av redovisningen i kapitel 1 och 2 ovan. I det här kapitlet beskrivs målgrupperna för IFAU:s informations-spridning, kanalerna för att nå dessa grupper samt ett tjugotal olika indikatorer på informationsspridningen.

IFAU har identifierat följande målgrupper för resultatspridningen: forskare, politiska beslutsfattare, tjänstemän på myndigheter och departement samt ”policyprofessionella” (t.ex. fack, arbetsgivarrepresentanter, think tanks och andra intresseorganisationer), praktiker som kan ha intresse av IFAU:s resultat i sin dagliga gärning såsom exempelvis arbetsförmedlare, lärare och utbildningsanordnare liksom anställda vid Försäkringskassan, samt konsumenter av dagspress och andra media som är intresserade av IFAU:s verksamhetsområden.

För att nå dessa målgrupper arbetar IFAU för att: sprida rapporter och publicera vetenskapliga artiklar; delta i vetenskapliga konferenser, workshops och seminarier (på IFAU och vid andra institutioner); skapa internationella nätverk via utländska gästforskare; genomföra kurser för forskare och andra intressenter; delta i expertorgan, kommittéer, referensgrupper; svara på remisser; delta i konferenser och seminarier för en bredare publik; författa populärvetenskapliga artiklar; presentera korta sammanfattningar av de populärvetenskapliga artiklarna till bland annat pressen; stå till förfogande för att svara på frågor som kan belysas av IFAU:s forskning; ha en väl fungerande hemsida och att nyttja sociala medier.

I Tabell 24 redovisas olika indikatorer på IFAU:s informationsspridning. Tabellen är delvis en upprepning av Tabell 2, då de två första sektionerna i Tabell 24 delvis återfinns i Tabell 2. De olika sektionerna i Tabell 24 och de indikatorer som tas upp under dem diskuteras i avsnitt 3.1–3.7 nedan.

Tabell 24 Indikatorer på IFAU:s informationsspridning

	2020	2019	2018
Publikationer i böcker och tidskrifter			
Artiklar i internationella vetenskapliga tidskrifter	21	21	20
Böcker och bokkapitel	1	4	3
Artiklar i populärvetenskapliga tidskrifter	5	1	3
Working papers rapporter och avhandlingar			
Antal utgivna Working papers	26	28	26
Antal nedladdningar av Working Papers internationellt (RePEc)	1348	1703	1374
Antal utgivna rapporter	24	31	28
Antal utgivna avhandlingar	1	2	2
Antal nedladdade WP, rapporter och avhandlingar från IFAU:s hemsida	133 927	117 360	132 982
Konferenser, workshops, seminarier och kurser			
Antal konferenser och workshops i IFAU:s regi	2	5	3
Antal seminarier i IFAU:s regi	36	37	36
Antal kurser i IFAU:s regi	0	0	0
Antal gästforskare vid IFAU	4	3	1
Antal presentationer av IFAU-anställda vid konferenser, workshops och seminarier i <i>andras regi</i>	124	126	131
Expertutlåtanden			
Antal remissvar	28	16	13
Deltagande i referens- och styrgrupper, kommittéer, råd, beredningar, styrelser, beslutande organ, expertgrupper och utredningar, antal tillfällen	156	123	83
Deltagande i Vetenskapsrådets <i>Expertsvar</i> , antal tillfällen	15	19	14
Massmedia			
Antal notiser i massmedia	630	780	758
Antal sidvisningar på IFAU:s hemsidor			
Antal sidvisningar på IFAU:s svenska hemsida	453 275 ²⁶	418 581	482 698
Antal sidvisningar på IFAU:s engelska hemsida	35 960	37 120	41 602
Sociala medier, antal omnämnden			
Twitter	788	858	529
Facebook	40	64	56
Bloggar	59	61	28

3.1 Publikationer i böcker och tidskrifter

Publiceringar i vetenskapliga och populärvetenskapliga tidskrifter och böcker är ett mått på verksamhetens kvalitet, och påverkar både IFAU:s rekryteringsmöjligheter och sannolikheten att erhålla externa forskningsmedel i konkurrens med andra. Det är orsaken till att Tabell 24 inleds med en redogörelse för *Publikationer i böcker och tidskrifter* som inkluderar mått på just detta.

Av Tabell 24 framgår att IFAU:s verksamhet gav upphov till totalt 21 *artiklar i internationella vetenskapliga tidskrifter* under år 2020. Antalet har varit relativt

konstant de tre senaste åren. Dessa publikationer utgör det slutliga målet för stora delar av IFAU:s kärnverksamhet. I avsnitt 2.2 ovan redovisas i vilka tidskrifter publiceringarna har skett, åtföljt av en diskussion om tidskrifternas kvalitet och bredd, ifråga om disciplintillhörighet.

Av Tabell 24 framgår vidare antalet slutliga publikationer i form av *böcker eller bokkapitel*. Här kan såväl vetenskapliga som populärvetenskapliga bidrag ingå. Under 2020 publicerades ett sådant bidrag.

På den sista raden under slutliga publikationer i Tabell 24 redovisas antalet *artiklar publicerade i populärvetenskapliga tidskrifter* som uppgick till fem under år 2020.

3.2 Working Papers, rapporter och avhandlingar

IFAU ger ut *Working Papers, rapporter och avhandlingar*. I den engelska Working Paper-serien publiceras huvuddelen av all ny forskning vid IFAU, vilken sedan sprids till forskare världen över. För flertalet Working Papers utges också en förkortad populärvetenskaplig version på svenska i IFAU:s rapportserie. I rapportserien publiceras även den forskning som enbart skrivs på svenska. De avhandlingar som ges ut av IFAU är sådana som delvis har finansierats av IFAU.

För att kvalitetssäkra forskningsresultaten och göra dem kända presenteras resultaten i regel alltid på ett seminarium vid IFAU och i minst en annan akademisk miljö. Dessutom presenteras resultaten ofta vid seminarier på berörda departement, i första hand Arbetsmarknads-, Utbildnings- och Socialdepartementen, men även på Finansdepartementet. Resultaten sammanfattas som regel i ett pressmeddelande eller i ett meddelande (i de fall resultaten inte bedöms som intressanta för pressen) och skickas ut via en prenumerationslista. Alla publikationer, pressmeddelanden och meddelanden finns på IFAU:s hemsida och kan laddas ner gratis.

Tabell 24 visar att *antalet utgivna Working Papers* uppgick till 26 under 2020, vilket är samma nivå som 2018 men marginellt lägre än 2019. Som en indikation på spridningen av dessa Working Papers redovisas också *antalet internationella nedladdningar av IFAU Working Papers (RePEc)*²⁷. Även dessa ligger på samma nivå 2020 som 2018, men lägre än 2019.

Parallellt med nedladdningar via RePEc uppgick *antalet nedladdningar av Working Papers, Rapporter och avhandlingar direkt från IFAU:s hemsida* till 133 927 under 2020, vilket motsvarar 2018 års nivå (132 982) och är mer än år 2019 (117 360).

Antalet utgivna rapporter uppgick till 24 under 2020, vilket är lägre än 2018 och – framförallt – 2019, då antalet var högre än någonsin tidigare.

Under 2020 gavs en *avhandling* ut vid IFAU, vilket är lägre än 2018 och 2019 då två avhandlingar publicerades respektive år.²⁸

²⁷ Notera att detta mäter antalet nedladdningar som registreras i RePEc. Om nedladdningarna sker direkt från IFAU:s hemsida registreras inte dessa här.

²⁸ Antalet färdigställda avhandlingar ett givet år beror på flera faktorer som ligger utanför IFAU:s kontroll, exempelvis tillgången på doktorander vid universitet och hur denna tillgång matchar tillgången på lämpliga handledare vid IFAU.

3.3 Konferenser, workshops, seminarier, gästforskare och kurser

Konferenser, workshops, seminarier och kurser är, tillsammans med besök av *gästforskare*, viktiga kanaler för kontakt med forskare och andra intresserade aktörer. Trots coronapandemin har verksamhet av detta slag haft en hög omfattning – i paritet med tidigare år – även under 2020, tack vare att mycket har kunnat genomföras digitalt.

Av Tabell 24 framgår emellertid att *antalet workshops och konferenser i IFAU:s regi* var lägre under 2020 än 2018 och 2019. IFAU genomförde, i likhet med de två föregående åren, inte heller några *kurser* under 2020. I båda fallen påverkar coronapandemin utfallet.

Antalet seminarier har legat kvar på samma nivå 2020 som 2018 och 2019, tack vare att de kunnat genomföras via Zoom.

Gästforskare är ett viktigt och uppskattat inslag i institutets verksamhet. Besöken innebär inte bara en möjlighet att informera de gästande forskarna om IFAU:s verksamhet utan även en förutsättning för att IFAU:s forskare, utredare och, inte minst, doktorander ska kunna tillägna sig de senaste metoderna och resultaten inom institutets verksamhetsområden. Av Tabell 24 framgår att fyra gästforskare besökte IFAU under 2020. Samtliga besök genomfördes under årets första månader, innan coronapandemin påverkade verksamheten.²⁹

Att *IFAU-anställda presenterar IFAU:s forskning och verksamhet externt, i andras regi*, är också en väsentlig del av informationsspridningen. Det kan röra sig om presentationer i samband med deltagande i konferenser och workshops eller att IFAU-forskare presenterar sina resultat vid seminarier på andra forskningsinstitutioner. Det kan också vara föredragningar på departement, myndigheter och intresseorganisationer, deltagande i publika debatter och utfrågningar etc. Under år 2020 uppgick antalet presentationer till 124, vilket är i samma storleksordning som 2019. En majoritet av dessa presentationer skedde via Zoom eller Skype. Detta innebär att IFAU-forskare i genomsnitt genomförde drygt 10 externa presentationer per månad, året runt.

3.4 Expertutlåtanden

Ett sätt på vilket regeringen drar nytta av den kunskap som finns vid IFAU är genom att anlita institutet som remissinstans. Av Tabell 24 framgår att *antalet remissvar* från IFAU uppgick till 28 stycken under 2020, vilket är nästan dubbelt så många som 2019 (16) och mer än dubbelt så många som 2018 (13). Det finns anledning att påpeka att antalet remissvar i Tabell 24 avser remisser som har besvarats utförligt, inte antalet inkomna remissförfrågningar. Antalet (utförligt) besvarade remisser beror inte bara på storleken på inflödet utan också på om det rör sig om remisser där IFAU bedömer sig ha nödvändig expertis och ser en möjlighet att bidra med relevant kunskap.

²⁹ Notera att antalet gästforskare inte säger något om antalet externa forskare som exempelvis håller seminarier på IFAU. Vad antalet gästforskare visar är istället antalet av dessa externa forskare som hade möjlighet att stanna flera dagar på institutet, vilket krävs för att personen ifråga ska räknas som gästforskare.

Anställda vid IFAU deltar också i stor utsträckning som *sakkunniga i olika organ: referens- och styrgrupper, beredningar, styrelser, expertgrupper, utredningar, kommittéer* o dyl. Eftersom detta är tidskrävande aktiviteter, som dessutom har ökat i antal och omfattning över tiden, redovisas en enkel indikator på deras omfattning, nämligen antalet mötestillfällen. Av Tabell 24 framgår att detta successivt har ökat, från 83 tillfällen år 2018, till 123 år 2019 och 156 år 2020.

Med hjälp av uppgiften om antalet mötestillfällen kan man göra en grov uppskattning av den faktiska tidsåtgången för denna ”sakkunnigverksamhet”: Utöver förberedelser tar själva mötet i normalfallet minst en halv dag, och inte sällan en hel dag, i anspråk. Sammantaget gör detta att den faktiska tidsåtgången i genomsnitt motsvarar en arbetsdag per mötestillfälle. För 2020 motsvarar tidsåtgången därmed 156 arbetsdagar. Eftersom en heltid motsvarar 260 arbetsdagar kommer den uppskattade tidsåtgången för IFAU:s representation 2020 i referens- och styrgrupper, beredningar, styrelser, expertgrupper, utredningar, kommittéer o dyl. att motsvara ca 70 procent av en heltidstjänst, jämfört med 38 procent för bara två år sedan.³⁰

3.5 Massmedia

Massmedia spelar stor roll för spridningen av IFAU:s forskningsresultat till en bredare allmänhet. Av Tabell 24 framgår att *antalet notiser i massmedia* – dagstidningar samt bloggar – uppgick till 630 under 2020, vilket är lägre än de två föregående åren, möjligen till följd av att media under år 2020 fokuserade på frågor kopplade till coronapandemin. Det är värt att notera att antalet ändå motsvarar närmare två notiser per dag, året om.

3.6 Antal sidvisningar på IFAU:s hemsidor

Institutets hemsida är en viktig kanal för informationsspridning. Av Tabell 24 framgår att *antalet sidvisningar på IFAU:s svenska respektive engelska hemsida* varierar mellan olika år, vilket gör det svårt att urskilja någon tydlig trend.

När det gäller den engelska hemsidan bör det noteras att IFAU Working Paper även kan laddas ned från den svenska hemsidan. På den svenska hemsidan finns också, utöver Working Papers, engelska CV:n för samtliga forskare. Av dessa skäl finns det anledning att tro att antalet besök på den engelska hemsidan är en underskattning av antalet gånger som personer utomlands besöker IFAU:s hemsidor.

³⁰ Motsvarande uppskattning kan göras med avseende på antal presentationer av IFAU-anställda vid konferenser, workshops och seminarier i *andras regi*. Enligt Tabell 24 är omfattningen av denna verksamhet, i antal tillfällen, densamma som för deltagande i referens- och styrgrupper, kommittéer, råd, beredningar, styrelser, beslutande organ, expertgrupper och utredningar, vilket, återigen, innebär en uppskattning av den faktiska tidsåtgången till motsvarande en halvtidstjänst.

3.7 IFAU på sociala medier

IFAU finns representerat på Twitter, Facebook och LinkedIn³¹. Under år 2020 omnämndes IFAU i dessa sociala medier vid närmare 900 tillfällen, fördelat på 788 på Twitter, 40 på Facebook samt 59 i bloggar. Antalet omnämnananden är lägre 2020 än 2019, men avsevärt högre än 2018. Antalet följare på LinkedIn uppgick till 1 152 i slutet av år 2020, jämfört med 900 år 2019.

³¹ Sedan 2019.

4 Kompetensförsörjning

För ett forskningsinstitut som IFAU är medarbetarnas kompetens och kvalifikationer avgörande för verksamhetens resultat. En god kompetensförsörjning är därför en central förutsättning för hög kvalitet i verksamheten.

Omfattningen på IFAU:s verksamhet har ökat kontinuerligt över tiden, både i termer av antalet arbetsuppgifter och med avseende på arbetsuppgifternas krav. Detta medför behov av såväl nyrekryteringar som kompetensutveckling. Nyrekryteringar har under de senaste åren framför allt motiverats av ett antal medarbetare som har lämnat IFAU. Kompetensutveckling sker löpande, för alla anställda. För IFAU:s största personalkategori, forskare, kommer kompetensutvecklingen också successivt till uttryck i högre akademiska kvalifikationer.

Men kompetenstillgången påverkas också av i vilken utsträckning de anställda kan delta i arbetet. Detta beror i sin tur på sjukfrånvaron samt åtgärder för att minska och förebygga ohälsa. För att på bästa sätt tillvarata personalens kompetens arbetar IFAU på flera olika sätt för att hålla nere sjukfrånvaron. Som framgår av avsnitt 4.4 var sjukfrånvaron under 2020 mycket låg, vilket bland annat förklaras av frånvaron av långtidssjukskrivningar.

IFAU arbetar också förebyggande. Friskvård erbjuds vid institutet, i form av möjlighet till träning och massage under arbetstid samt bidrag till kostnader för exempelvis träningskort. Hälsoundersökningar genomförs vartannat år, liksom ergonomigenomgångar, se vidare avsnitt 4.5.

4.1 Bemanning och kompetensfördelning

Av Tabell 25 framgår att arbetsinsatsen vid IFAU uppgick till 39 årsarbetskrafter 2020, vilket är en marginell minskning jämfört med 2018–2019. Att antalet årsarbetskrafter fluktuerar mellan åren beror i huvudsak på föräldraledigheter och tjänstledigheter samt skillnader i när under kalenderåret personalavgångar respektive nyanställningar äger rum. Variationerna tar ut varandra över tid och har i regel marginell påverkan på verksamhetens resultat. Könsfördelningen är jämn – i princip 50–50 – och jämnare 2020 än de två föregående åren. Könsaspekten beaktas givetvis vid nyrekryteringar men endast som en avgörande dimension vid jämförelse mellan i övrigt lika kvalificerade personer.

Tabell 25 Antal årsarbetskrafter, fördelade på kön

	2020	2019	2018
Antal årsarbetskrafter:			
Kvinnor	19	18	15
Män	20	22	25
Summa	39	40	40

Not 1: Antal årsarbetskrafter enligt denna tabell är något högre än det antal som Arbetsgivarverket (AGV) redovisar. Skälet är att här inkluderas forskarstipendiater. För att erhålla stipendierna måste stipendiaterna ta tjänstledigt från IFAU, vilket medför att de inte innefattas i AGV:s uppgifter. De aktuella forskarna verkar dock på institutet och bidrar till verksamheten på samma villkor som övriga forskare.

Utvecklingen av antalet årsarbetskrafter per kompetenskategori redovisas i Tabell 26. Under 2020 har arbetsinsatsen, räknat i årsarbetskrafter, minskat med 0,7 forskare och 1,4 utredare. Samtidigt har stödkompetensen förstärkts med 0,5 årsarbetskrafter i form av ökad IT- och databaskompetens. Diverse ytterligare förstärkningar motsvarande 0,5 årsarbetskrafter har skett inom övriga delar av stödverksamheten jämfört med 2019.

Tabell 26 Fördelning av årsarbeten på kompetenskategori och kön

	2020			2019			2018		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Kategori:									
Ledning	1,4	1,5	2,9	0,8	2,1	2,9	0,5	2,1	2,6
Forskare	6,3	12,5	18,8	6,5	13,0	19,5	7,9	13,6	21,5
Utredare	6,3	4,9	11,2	6,7	5,9	12,6	3,3	7,4	10,7
Stödkompetens	4,5	1,5	6,0	4,0	1,0	5,0	3,7	1,5	5,2
Summa	18,5	20,4	38,9	18,0	22	40,0	15,4	24,6	40,0

Not: Siffrorna för 2019 är korrigerade. I ÅR 2019 anges en felaktig fördelning mellan män i grupperna forskare 13,6 respektive utredare 5,3. Antal årsarbetskrafter enligt denna tabell är något högre än det antal som Arbetsgivarverket (AGV) redovisar. Skälet är att här inkluderas forskarstipendiater. För att erhålla stipendierna måste stipendiaterna ta tjänstledigt från IFAU, vilket medför att de inte innefattas i AGV:s uppgifter. De aktuella forskarna verkar dock på institutet och bidrar till verksamheten på samma villkor som övriga forskare.

4.2 Personalens akademiska kvalifikationer

Eftersom IFAU:s kärnverksamhet är forskning finns det anledning att redovisa personalens akademiska meritering. I gruppen av forskare med *minst* docentkompetens utgjorde kvinnornas andel av årsarbetskrafterna 35 procent år 2020 att jämföra med 32 procent år 2019 och 29 procent 2018. Mot bakgrund av den könsmässiga obalans som i allmänhet finns inom nationalekonomisk forskning måste det betraktas som en relativt hög siffra att en tredjedel av den forskning som på IFAU bedrivs av minst docentkompetenta forskare utförs av kvinnor.

Tabell 27 Akademisk meritering, fördelad på årsarbeten och kön

	2020			2019			2018		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Akademisk nivå									
Doktorsexamen	3,6	3,7	7,3	2,9	5,6	8,5	4,6	6,0	10,6
Docentkompetens	3,8	4,6	8,4	2,7	4,8	7,5	3,1	5,3	8,4
Professorskompetens	1,2	4,5	5,7	1,7	4,5	6,2	1,0	4,8	5,8
Summa	8,6	12,8	21,4	7,3	14,9	22,2	8,7	16,1	24,8

Not: I ÅR 2019 anges felaktigt 6,2 män med doktorsexamen. Siffrorna justeras därmed även för totala antalet män samt totala antalet årsarbeten i tabellen. Att antalet årsarbetskrafter är större än antalet årsarbetskrafter forskare enligt Tabell 26 beror på att vissa av forskarna ingår i IFAU:s ledning samt att två av utredarna har doktorsexamen.

4.3 Kompetensförändringarnas ändamålsenlighet

Kompetensförändringar i IFAU:s personalstyrka är av tre slag: avgångar och nyrekryteringar, akademisk meritering samt fortbildning. Som nämnts i inledningen till detta kapitel är kompetensutveckling i form av fortbildning en löpande verksamhet. Den är också i stor utsträckning individanpassad – exempel för olika personalkategorier ges nedan. Först finns det dock anledning att kort diskutera rekryteringar och avgångar under 2020 och hur dessa har påverkat IFAU:s möjligheter att fullgöra sina uppgifter.

Vad gäller kärnverksamheten rekryterades fyra forskare (motsvarande 3,25 årsarbetskrafter) under 2020. En av dessa är professorskompetent, en docent och motsvarande 1,25 årsarbetskrafter har (endast) doktorsexamen. Att rekrytera forskare är i dagsläget en mycket omfattande och tidsödande process. Marknaden är inte längre nationell utan internationell, vilket har föranlett IFAU att för första gången agera i internationella rekryteringsfora. Det innebär ett kostsamt förfarande, i termer av både tid och pengar, som dock bedöms som nödvändigt för att kunna ge IFAU tillgång till de toppforskare som institutet behöver för att även framgent kunna producera utvärderingar av högsta kvalitet.

Vad gäller personalavgångar disputerade en doktorand och lämnade IFAU under 2020. Under hösten 2020 ersattes dock detta av en ny doktorand, vilket är positivt eftersom doktorander påverkar forskningsmiljön, både genom att de bidrar till användningen av de nyaste och bästa forskningsansatserna på IFAU och genom att de medverkar till att upprätthålla IFAU:s goda kontakter med Uppsala universitet. Vidare har en utredare lämnat IFAU utan att detta lett till en ersättningsrekrytering. Istället har IFAU använt det ekonomiska utrymmet som därigenom skapades till att förstärka den IT- och databashantering som är helt central för att verksamheten vid IFAU ska fungera. Denna del av stödverksamheten har varit – och är till viss del fortfarande – underdimensionerad. I samband med att IFAU:s ekonomiansvariga lämnade IFAU rekryterades en ekonomiadministratör samtidigt som Statens Servicecenter gavs ett något utökat ansvar för myndighetens löpande ekonomi-arbete.

Vad gäller kompetensförändringarna inom den befintliga personalen behöver det knappast sägas att den akademiska meriteringen bidrar positivt till IFAU:s möjligheter att fullgöra sina uppgifter. Att IFAU på detta sätt stärker sin ställning i forskarsamhället har både direkt och indirekt positiva effekter på institutets verksamhet. De direkta effekterna består i att institutets forskare kan genomföra (ännu) mer kvalificerade analyser. De indirekta effekterna, som är väl så viktiga, består i att det för externa forskare blir (ännu) mer attraktivt att samarbeta med IFAU-forskare och att institutets möjligheter att attrahera extern finansiering i form av forskningsanslag och ersättning för uppdragsforskning blir (ännu) större. Att institutets forskarnätverk expanderar har en positiv inverkan på institutets forskning, i både kvalitativa och kvantitativa termer. De förbättrade möjligheterna till extern finansiering ökar också IFAU:s trovärdighet och oberoende.

Möjligheterna till kompetensutveckling är inte lika omfattande bland utredar- och stödpersonal. Detta är något vi arbetar med i syfte att finna lösningar.

Vi arbetar även för att förbättra förutsättningarna för internt lärande med hjälp av mentorskap. Satsningen sjösattes hösten 2020, och tar sig uttryck både i (i) bilaterala mentor-adept relationer mellan juniora och seniora IFAU-anställda och i (ii) mentorsgrupper där en handfull IFAU-anställda träffas regelbundet för att utbyta erfarenheter. Deltagandet är frivilligt och för närvarande finns åtta mentor-adept-relationer och fyra så kallade mentorsgrupper. Under våren 2021 arrangeras en seminarieriserie med föreläsningar och övningar som syftar till att öka kunskapen om mentorskap och ge inspiration i det fortsatta arbetet.

4.4 Sjukfrånvaro

Av Tabell 28 framgår att sjukfrånvaron minskade kraftigt under 2019, och har legat kvar på denna låga nivå under 2020. Den viktigaste förklaringen till detta är att det inte har funnits någon långtidsfrånvaro under 2019 och 2020. Av Tabell 28 framgår vidare att sjukfrånvaron i den på IFAU största åldersgruppen, 30–49 år, är något högre än sjukfrånvaron för institutet totalt sett.

Tabell 28 Sjukfrånvaro, totalt och för undergrupper

	2020	2019	2018
Total sjukfrånvaro, % av tillgänglig arbetstid	1,3	1,2	3,2
Andel långtidsfrånvaro (minst 60 dgr), i %	0,0	0,0	70,4
Kvinnors sjukfrånvaro, % av tillgänglig arbetstid	1,2	1,4	2,1
Mäns sjukfrånvaro, % av tillgänglig arbetstid	1,4	1,0	3,9
Sjukfrånvaro bland 30–49 år, % av tillgänglig arbetstid	1,5	1,4	4,1
Sjukfrånvaro bland 50 år eller äldre, % av tillgänglig arbetstid	0,9	0,6	--

Not: Sjukfrånvaron bland de som är 29 år eller yngre redovisas inte på grund av att de omfattar färre än tio personer.

4.5 Åtgärder för att minska och förebygga ohälsa

4.5.1 Reguljära åtgärder för att minska och förhindra ohälsa.

Ordinarie åtgärder för att minska och förhindra ohälsa innefattar utredande, förebyggande och aktiva åtgärder. Bland utredande åtgärder kan nämnas att en hälsoundersökning genomförs vartannat år. Genom utbildningar i HLR (Hjärt- och lungräddning) som också genomförs vartannat år sörjer IFAU även för god beredskap bland personalen vid akuta situationer som kan uppstå på arbetsplatsen.

När det gäller förebyggande åtgärder är en viktig del att personal- och verksamhetsansvariga kontinuerligt är uppmärksamma på signaler om olika former av olägenheter i arbetet samt på upprepade korttidsfrånvaro. Vid behov tas också kontakt med företagshälsovården för konsultation och stödåtgärder även när ingen sjukskrivning föreligger. Därutöver genomförs medarbetarsamtal årligen och personaldagar vartannat år. Vidare erbjuder IFAU ett årligt bidrag till exempelvis

gymkort på 2 500 kr per anställd liksom möjlighet till en timmes friskvård per vecka på arbetstid. Dessutom har personalen tillgång till subventionerad massage under arbetstid.

När det gäller den fysiska arbetsmiljön kan nämnas att ergonomigenomgångar sker årligen, eller vid behov, för att fastställa behov av särskild arbetsutrustning som höj- och sänkbara skrivbord, terminalglasögon, speciella tangentbord för dem som riskerar att drabbas av musarm osv. Även skyddsronnd utförs årligen.

Den psykosociala arbetsmiljön analyseras med hjälp av en personalenkät, som även innefattar fysiska aspekter på IFAU som arbetsplats. Under hösten 2020 genomfördes för andra gången en personalenkät, administrerad av en extern aktör, Quicksearch. Enkäten ger goda möjligheter till direkta jämförelser med likartade arbetsplatser såsom exempelvis Uppsala universitet. Denna gång analyserades resultatet utifrån en uppdelning på personalkategorier. Resultatet är överlag mycket gott, men pekar också på att det inom respektive personalkategorierna finns olika utvecklingsområden. Ett sådant är bristen på relevant kompetensutveckling för de medarbetare som arbetar som utredare på IFAU. Dessutom tvingas vi konstatera att IFAU fortfarande, liksom i tidigare medarbetarenkäter, präglas av höga nivåer av upplevd stress och arbetsbelastning. I samråd med myndighetens arbetsmiljögrupp bedrivs ett systematiskt arbete för att fortsätta att utveckla arbetsmiljön i positiv riktning.

4.5.2 Åtgärder med anledning av coronapandemin

Sedan mars 2020 genomför generaldirektören och myndighetens arbetsmiljögrupp veckovisa riskbedömningar och uppdaterar handlingsplaner baserat på rådande rekommendationer från Regeringen och Folkhälsomyndighetens (FHM). Pandemin har gett upphov till många förändringar, dels i form av användandet av digitala plattformar där myndigheten övergått till att ha möten och seminarier digitalt, dels i utmaningen att hantera övergången till hemarbete.

För att underlätta distansarbete har IFAU erbjudit hemtransport av kontors- och IT-utrustning. I syfte att förebygga fysisk ohälsa till följd av sämre ergonomiska förutsättningar vid hemmakontor har friskvårdstimmen tillfälligt utökats till en timme per dag. Vidare har flertalet sociala aktiviteter initierats i såväl digitala format som gemensamma utomhusaktiviteter. Andra åtgärder har varit genomförandet av månadsvisa PULS-mätningar för att följa medarbetarnas arbetssituation och mående. I samband med den årliga skyddsronnen under hösten erbjöds en digital skyddsronnd kompletterat med en enkät om medarbetarnas hemarbetsmiljö. Därutöver har extra medarbetarsamtal med fokus på medarbetarnas arbetssituation erbjudits.

5 Finansiell redovisning

5.1 Resultaträkning

Resultaträkning

(tkr)	Not	2020	2019
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	1	36 722	35 525
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2	1 824	1 081
Intäkter av bidrag	3	10 239	8 775
Finansiella intäkter	4	0	1
Summa		48 785	45 382
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	5	-39 748	-37 877
Kostnader för lokaler		-1 999	-1 904
Övriga driftkostnader	6	-6 888	-5 357
Finansiella kostnader	7	-2	-77
Avskrivningar och nedskrivningar		-149	-166
Summa		-48 785	-45 382
Verksamhetsutfall		0	0
Transfereringar			
Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag		5 517	5 678
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag		7 516	5 756
Lämnade bidrag	8	-13 033	-11 434
Saldo		0	0
Årets kapitalförändring	9	0	0

5.2 Balansräkning

Balansräkning

(tkr)	Not	2020-12-31	2019-12-31
TILLGÅNGAR			
Immateriella anläggningstillgångar			
Balanserade utgifter för utveckling	10	183	238
Summa		183	238
Materiella anläggningstillgångar			
Förbättringsutgifter på annans fastighet	11	0	0
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	12	239	331
Summa		239	331
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		0	0
Fordringar hos andra myndigheter	13	141	111
Övriga kortfristiga fordringar	14	2	0
Summa		143	111
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	15	523	451
Summa		523	451
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket	16	-700	-818
Summa		-700	-818
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	17	24 168	31 850
Summa		24 168	31 850
SUMMA TILLGÅNGAR		24 556	32 164

Forts. Balansräkning

(tkr)	Not	2020-12-31	2019-12-31
KAPITAL OCH SKULDER			
Myndighetskapital			
Balanserad kapitalförändring	18	0	0
Summa		0	0
Avsättningar			
Övriga avsättningar	19	530	457
Summa		530	457
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	20	422	431
Kortfristiga skulder till andra myndigheter	21	805	1 266
Leverantörsskulder		135	387
Övriga kortfristiga skulder	22	714	617
Summa		2 077	2 702
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	23	2 701	2 784
Oförbrukade bidrag	24	19 248	24 397
Övriga förutbetalda intäkter	25	0	1 824
Summa		21 949	29 005
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		24 556	32 164

5.3 Anslagsredovisning

Anslagsredovisning

Redovisning mot anslag							
Anslag (tkr)		Ing. över- förings- belopp	Årets till- delning enl. regl. brev	Indrag- ning	Totalt disponi- belt belopp	Utgifter	Utgående över- förings- belopp
Uo 14 Arbetsmarknad och arbetsliv	Not						
1:7 Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering (Ramanslag)							
ap. 1 IFAU förvaltningskostnader (ram)	26	1 234	36 292	-171	37 355	-36 349	1 006
ap. 2 Finansieringsbidrag (ram)	27	6	3 000	0	3 006	-2 916	90
ap. 3 Finansieringsbidrag, effekter av utbildning (ram)	28	1	3 000	0	3 001	-3 001	0
Summa		1 241	42 292	-171	43 362	-42 266	1 096

5.4 Redovisning av beställningsbemyndigande i årsredovisningen

Anslag/ Anslagsbenämning (tkr)	Not	Tilldelat bemyndi- gande	Ingående åtaganden	Utestående åtaganden	Utestående åtagandenas fördelning per år	
Uo 14 1:7					2021	2022
Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering (Ramanslag)						
ap.2 Finansieringsbidrag (ram)	29	4 500	2 805	3 951	2 871	1 080
ap.3 Finansieringsbidrag, effekter av utbildning (ram)	30	4 500	3 725	4 036	2 784	1 252
Summa		9 000	6 530	7 987	5 655	2 332

5.5 Tilläggsupplysningar och noter

Alla belopp redovisas i tusentals kronor (tkr) om inget annat anges. Till följd av detta kan summeringsdifferenser förekomma.

5.5.1 Tilläggsupplysningar

Redovisningsprinciper

Tillämpade redovisningsprinciper

Myndighetens bokföring följer god redovisningssed och förordningen (2000:606) om myndigheters bokföring samt Ekonomistyrningsverket (ESV):s föreskrifter och allmänna råd till denna förordning. Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag samt ESV:s föreskrifter och allmänna råd till denna förordning.

I enlighet med ESV:s föreskrifter till 10 § FBF (Förordning om myndigheters bokföring) tillämpar myndigheten brytdagen den 5 januari. Brytdagen föregående år var den 3 januari.

Kostnadsmässig anslagsavräkning

Semesterdagar som intjänats före år 2009 avräknas fr.o.m. år 2009 anslaget först vid uttaget enligt undantagsbestämmelsen. Utgående balans år 2019, 423 tkr, har år 2020 minskat med 27 tkr.

Värderingsprinciper

Anläggningstillgångar

Som anläggningstillgångar redovisas egenutvecklade dataprogram, förvärvade licenser och rättigheter samt maskiner och inventarier som har ett anskaffningsvärde om minst ett halvt prisbasbelopp och en beräknad ekonomisk livslängd som uppgår till lägst tre år. Beloppsgränsen för förbättringsutgifter på annans fastighet och för egenutvecklade immateriella anläggningstillgångar är 100 tkr. Avskrivningstiden för förbättringsutgifter på annans fastighet uppgår till högst den återstående giltighetstiden på hyreskontraktet, dock lägst tre år. Avskrivning sker enligt linjär avskrivningsmetod. Avskrivning under anskaffningsåret sker från den månad tillgången tas i bruk.

Tillämpade avskrivningstider

10 år	Inredningsinventarier
5 år	Egenutvecklade dataprogram, licenser, rättigheter
5 år	Övriga kontorsmaskiner. Fordon.
3 år	Datorer och kringutrustning

Omsättningstillgångar

Fordringar har tagits upp till det belopp varmed de beräknas inflyta.

Skulder

Skulderna har tagits upp till nominellt belopp.

Ersättningar och andra förmåner

Ledande befattningshavare

Generaldirektörens årsinkomst 2020	Maria Hemström Hemmingsson,	1 236 tkr.
---------------------------------------	--------------------------------	------------

Vetenskapligt råd

Rådet arbetar framförallt med beviljandet av forskningsbidrag.

Namn	Ersättning (tkr) IFAU	Andra råds- och styrelseuppdrag
Maria Stanfors	17	Rådet för Infrastruktur RFI Vetenskapsrådet Insamlingsstiftelsen för ekonomisk forskning Stiftelsen för främjande av ekonomisk forskning Lunds universitet ARC Aging research center vid KI
Catharina Calleman	3	Inga andra uppdrag
Christofer Edling	3	Riksbankens jubileumsfond, styrelseledamot WASP-HS, styrelseledamot Östersjöstiftelsen, ledamot forskningsdelegationen Institutet för analytisk sociologi, Linköpings universitet, styrelseordförande LU-holding, styrelseledamot Kumpel AB, styrelseledamot
Tomas Korpi	3	Vetenskapliga rådet vid Berlin Social Center
Mikael Lindahl	3	Samuelsson Investment AB, Styrelseledamot
Monika Rosén	0	MTM:s vetenskapliga råd The Technical Advisory Group IEA, Göteborgs universitet IPS institutionsråd Utbildningsvetenskapliga kommittén Vetenskapsrådet (2019) (Var ej närvarande vid mötena)
Annika Sundén	3	Vice ordförande Första AP-fonden Vice ordförande Institutet för framtidsstudier Ledamot Delegationen för migrationsstudier Ledamot Statens tjänstepensionsverks styrelse
Torsten Svensson	3	Rektors Ledningsråd och Områdesnämnd, Uppsala universitet Kvalitetsrådet, Uppsala universitet Professorskollegiet vid statsvetenskapliga institutionen, Uppsala universitet
Ninni Wahlström	3	Ledamot i Skolforskningsinstitutets vetenskapliga råd

Not: Ersättningen för ordförande är 17 tkr per år, övriga ledamöter får arvode (1,5 tkr per möte) samt reseersättning. Ingen av vetenskapliga rådets medlemmar har avtalade framtida åtaganden eller andra förmåner.

Anställdas sjukfrånvaro

Uppgifter om sjukfrånvaro, se avsnitt 4.4 resultatredovisningen.

I tabellen redovisas anställdas totala sjukfrånvaro i förhållande till den sammanlagda ordinarie arbetstiden. Vidare redovisas andel av totala sjukfrånvaron under en sammanhängande tid av 60 dagar eller mer. I tabellen redovisas också sjukfrånvaro fördelat på kön och ålder i förhållande till respektive grupps sammanlagda ordinarie arbetstid. Sjukfrånvaron redovisas i procent.

Sjukfrånvaro	2020
Totalt	1,29%
Andel 60 dagar eller mer	0,00%
Kvinnor	1,21%
Män	1,35%
Anställda - 29 år	-
Anställda 30 år - 49 år	1,48%
Anställda 50 år -	0,91%

Not: Sjukfrånvaro för gruppen -29 år lämnas inte eftersom antalet anställda i gruppen är under tio personer.

5.5.2 Noter (tkr)

Resultaträkning

Not	1	Intäkter av anslag	2020	2019
		Intäkter av anslag	36 722	35 525
		Summa	36 722	35 525
		Utgifter i anslagsredovisningen	-42 266	-41 224
		Saldo	-5 544	-5 699
		Saldot består av minskning av semesterlöneskuld som intjänats före år 2009. Denna post har belastat anslaget men inte bokförts som kostnad i resultaträkningen.	27	22
		Anslag Uo 14 Arbetsmarknad och arbetsliv, ap 2 Finansieringsbidrag (ram). Redovisning i transfereringsavsnittet som medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag.	2 716	2 812
		Anslag Uo 14 Arbetsmarknad och arbetsliv, ap 3 Finansieringsbidrag, effekter av utbildning (ram). Redovisning i transfereringsavsnittet som medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag.	2 801	2 866
		Summa	5 544	5 699
Not	2	Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2020	2019
		Intäkter av forskningsuppdrag	1 824	901
		Övriga intäkter av avgifter och andra ersättningar	0	180
		Summa	1 824	1 081
		Avser verksamhet analys av det samlade socialförsäkringssystemet		
Not	3	Intäkter av bidrag	2020	2019
		Bidrag från statliga myndigheter	9 603	6 727
		Bidrag från övriga	636	2 048
		Summa	10 239	8 775
Not	4	Finansiella intäkter	2020	2019
		Ränta på lån i Riksgäldskontoret	0	1
		Summa	0	1
		Räntesatsen för ränte- och avistakonton hos Riksgälden har sedan 2020-01-08 varit noll.		
Not	5	Kostnader för personal	2020	2019

Lönekostnader (exkl arbetsgivaravgifter, pensionspremier och andra avgifter enligt lag och avtal)	24 585	24 064
<i>Varav lönekostnader ej anställd personal</i>	133	139
Sociala avgifter	14 785	13 100
Övriga kostnader för personal	378	713
Summa	39 748	37 877

Not 6 Övriga driftkostnader	2020	2019
Resor, representation, information	92	430
Köp av varor	1 399	1 186
Köp av tjänster	5 367	3 673
Övrigt	29	68
Summa	6 888	5 357

Not 7 Finansiella kostnader	2020	2019
Ränta på räntekonto i Riksgäldskontoret	2	77
Summa	2	77

Räntesatsen för ränte- och avistakonton hos Riksgälden har sedan 2020-01-08 varit noll.

Not 8 Lämnade bidrag	2020	2019
Lämnade bidrag till statliga myndigheter	11 510	9 929
Lämnade bidrag till andra EU-länder och EU-organisationer	464	599
Lämnade bidrag till övriga	1 059	906
Summa	13 033	11 434

Not 9 Årets kapitalförändring	2020	2019
Myndigheten har inte haft någon verksamhet under 2020 som genererat kapitalförändring.	0	0

Balansräkning

Not	10	Balanserade utgifter för utveckling	2020-12-31	2019-12-31
		Ingående anskaffningsvärde	1 258	1 000
		Årets anskaffningar	112	258
		Årets försäljningar/utrangeringar, anskaffningsvärde	-138	0
		Summa anskaffningsvärde	1 233	1 258
		Ingående ackumulerade avskrivningar	-1 020	-981
		Årets avskrivningar	-30	-39
		Summa ackumulerade avskrivningar	-1 050	-1 020
		Utgående bokfört värde	183	238

Under posten årets anskaffningar år 2019 (258 tkr) återfinns en pågående anläggning (137 tkr) som redovisades på egen rad föregående år.

Not	11	Förbättringsutgifter på annans fastighet	2020-12-31	2019-12-31
		Ingående anskaffningsvärde	1 700	1 700
		Summa anskaffningsvärde	1 700	1 700
		Ingående ackumulerade avskrivningar	-1 700	-1 695
		Årets avskrivningar	0	-5
		Summa ackumulerade avskrivningar	-1 700	-1 700
		Utgående bokfört värde	0	0

Not	12	Maskiner, inventarier, installationer m.m.	2020-12-31	2019-12-31
		Ingående anskaffningsvärde *	1 744	2 017
		Årets anskaffningar	27	102
		Årets försäljningar/utrangeringar, anskaffningsvärde	0	-375
		Summa anskaffningsvärde	1 771	1 744
		Ingående ackumulerade avskrivningar	-1 413	-1 474
		Årets avskrivningar	-119	-122
		Årets försäljningar/utrangeringar, avskrivningar	0	183
		Summa ackumulerade avskrivningar	-1 532	-1 413
		Utgående bokfört värde	239	331

* Belopp från 2019 är omräknad pga avrundning.

Not	13	Fordringar hos andra myndigheter	2020-12-31	2019-12-31
		Fordran ingående mervärdesskatt	141	111
		Summa	141	111

Not	14	Övriga kortfristiga fordringar	2020-12-31	2019-12-31
		Övrigt	2	0
		Summa	2	0

Not	15	Förutbetalda kostnader	2020-12-31	2019-12-31
		Förutbetalda hyreskostnader	494	451
		Övriga förutbetalda kostnader	29	0
		Summa	523	451

Not	16	Avräkning med statsverket	2020-12-31	2019-12-31
		Anslag i räntebärande flöde		
		Ingående balans	-1 241	-1 022
		Redovisat mot anslag	42 266	41 224
		Anslagsmedel som tillförts räntekonto	-42 292	-41 444
		Återbetalning av anslagsmedel	171	0
		Fordringar (+)/Skulder (-) avseende anslag i räntebärande flöde	-1 096	-1 241
		Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag		
		Ingående balans	423	444
		Redovisat mot anslag under året enligt undantagsregeln	-27	-22
		Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag *	396	423
		Summa Avräkning med statsverket	-700	-818

* Belopp från 2019 är omräknad pga avrundning.

Not	17	Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	2020-12-31	2019-12-31
		Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	24 168	31 850
		Summa	24 168	31 850
		Beviljad kredit enligt regleringsbrev	2 000	3 000
		Maximalt utnyttjad kredit	0	0

Not	18	Myndighetskapital	2020-12-31	2019-12-31
		Myndighetskapital saknas och därför redovisas inte någon specifikationstabell.		

Not	19	Övriga avsättningar	2020-12-31	2019-12-31
		Avsättning för lokalt omställningsarbete		
		Ingående balans	457	450
		Årets förändring	74	7
		Utgående balans	530	457

Inga omställningsmedel planeras att användas under år 2021

Not	20	Lån i Riksgäldskontoret	2020-12-31	2019-12-31
		Avser lån för investeringar i anläggningstillgångar.		
		Ingående balans	431	527
		Under året nyupptagna lån	606	263
		Årets amorteringar	-615	-358
		Utgående balans	422	431
		Beviljad låneram enligt regleringsbrev	3 000	2 000
Not	21	Kortfristiga skulder till andra myndigheter	2020-12-31	2019-12-31
		Arbetsgivaravgifter	666	620
		Övrigt	139	646
		Summa	805	1 266
Not	22	Övriga kortfristiga skulder	2020-12-31	2019-12-31
		Personalens källskatt	714	617
		Summa	714	617
Not	23	Upplupna kostnader	2020-12-31	2019-12-31
		Upplupna semesterlöner inklusive sociala avgifter	2 128	2 245
		Övriga upplupna löner inklusive sociala avgifter	356	337
		Övriga upplupna kostnader	217	202
		Summa	2 701	2 784
Not	24	Oförbrukade bidrag	2020-12-31	2019-12-31
		Bidrag som erhållits från annan statlig myndighet	18 819	24 127
		Bidrag som erhållits från icke-statliga organisationer eller privatpersoner	429	270
		Summa	19 248	24 397
		<i>varav bidrag från statlig myndighet som förväntas tas i anspråk:</i>		
		inom tre månader	2 047	5 537
		mer än tre månader till ett år	6 142	14 389
		mer än ett år till tre år	8 910	4 201
		mer än tre år	1 720	0
		Summa	18 819	24 127
Not	25	Övriga förutbetalda intäkter	2020-12-31	2019-12-31
		Övriga förutbetalda intäkter inomstatliga	0	1 824
		Summa	0	1 824

Tidigare år hade IFAU uppdragsverksamhet som har avslutats under 2020 och som balanserades mot konto övriga förutbetalda intäkter inomstatliga

Anslagsredovisning

Not 26 Uo 14 Arbetsmarknad och arbetsliv

1:7 Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering (Ramanslag)

ap.1 IFAU förvaltningskostnader

IFAU disponerar anslagskredit på anslagspost 1: 1 088 tkr. Under året har anslagskrediten inte utnyttjats.

Not 27 Uo 14 Arbetsmarknad och arbetsliv

1:7 Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering (Ramanslag)

ap.2 Finansieringsbidrag

IFAU disponerar anslagskredit på anslagspost 2: 90 tkr. Under året har anslagskrediten inte utnyttjats.

Not 28 Uo 14 Arbetsmarknad och arbetsliv

1:7 Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering (Ramanslag)

ap.3 Finansieringsbidrag, effekter av utbildning

IFAU disponerar anslagskredit på anslagspost 3: 90 tkr. Under året har anslagskrediten inte utnyttjats.

Bemyndiganden

Not 29 Uo 14 1:7 Ramanslag

ap.2 Finansieringsbidrag

Anslagsbeloppet får användas för att stödja externa studier av arbetsmarknadseffekter av åtgärder inom arbetsmarknadspolitiken samt studier av arbetsmarknadens funktionssätt. Högst 200 tkr får användas för administrativa kostnader som är förknippade med fördelningen av bidraget. Under räkenskapsåret har 200 tkr använts för administrativa kostnader

Not 30 Uo 14 1:7 Ramanslag

ap.3 Finansieringsbidrag, effekter av utbildning

Anslagsbeloppet får användas för att stödja externa studier av arbetsmarknadseffekter av åtgärder inom utbildningsväsendet. Högst 200 tkr får användas för administrativa kostnader som är förknippade med fördelningen av bidraget. Under räkenskapsåret har 200 tkr använts för administrativa kostnader.

5.6 Sammanställning över väsentliga uppgifter

(tkr)	2020	2019	2018	2017	2016
Låneram Riksgäldskontoret					
Beviljad	3 000	2 000	2 000	2 000	2 000
Utnyttjad	422	431	527	582	719
Kontokrediter Riksgäldskontoret					
Beviljad	2 000	3 000	2 000	2 000	2 000
Maximalt utnyttjad	0	0	0	0	0
Räntekonto Riksgäldskontoret					
Ränteintäkter	0	1	3	2	0
Räntekostnader	2	77	156	151	140
Avgiftsintäkter					
<i>Avgiftsintäkter som disponeras</i>					
Beräknat belopp enligt regleringsbrev	0	0	0	0	0
Avgiftsintäkter	1 824	1 081	799	1 536	1 105
Anslagskredit					
Beviljad, Uo 14 1:7 (ap.1-ap.3)	1 268	1 243	1 234	1 216	1 181
Utnyttjad	0	0	0	0	0
Anslag					
<i>Ramanslag</i>					
Anslagssparande	1 096	1 241	1 021	934	2 071
Bemyndiganden					
Tilldelade	9 000	9 000	9 000	9 000	9 000
Summa gjorda åtaganden	7 987	6 530	6 095	7 649	8 212
Personal					
Antalet årsarbetskrafter (st)	39	40	40	37	36
Medelantalet anställda (st)	50	50	49	47	46
Driftkostnad per årsarbetskraft	1 247	1 128	1 104	1 112	1 115
Årets	0	0	0	0	0
Balanserad	0	0	0	-23	-23

Jag intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Uppsala 2021-02-22

Maria Hemström Hemmingsson
Generaldirektör